

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL

A TAGGYÜLESEK
TEKINTÉLYÉRŐL 3. OLDAL

LÁTLELET A KÖRRŐL ÉS A
KÖRRŐL 4. OLDAL

A KÖZMŰVELŐDÉS HÉTKÖZNAPJAI
A KIRÁLYI FAMETSZŐ 5. OLDAL

Befejeződtek a magyar-mongol tárgyalások

A mongol párt- és állami küldöttség elutazott hazánkból

A Parlament előtt Dzsambin Batmönh elbúcsúzik Kádár Jánostól (MTI-fotó Kovács Attila felvétele — Telefotó — KS)

Szerdán a Parlamentben megtartott zárótárgyalással befejeződtek a hivatalos magyar-mongol megbeszélések. A magyar tárgyalócsoportot Kádár János, az MSZMP főtitkára, a mongol delegációt Dzsambin Batmönh, az MNFP Központi Bizottság főtitkára, a Mongol Népköztársaság Nagy Népi Huralja elnöke vezette.

A rövid zárótárgyalást követően két egyezményt írtak alá. Kádár János és Dzsambin Batmönh írták alá a két ország gazdasági és műszaki-tudományos együttműködésének fejlesztéséről szóló, 2000-ig terjedő hosszú távú programot. A dokumentum a két ország kialakult kapcsolatrendszerére alapozva az együttműködés további fejlesztését irányozza elő az iparban, a mezőgazdaságban, a geológiai kutatásokban, a tudomány és a technika különféle ágaiában, illetve a szakemberképzésben. A programmal magasabb szintre emelkednek a magyar-mongol gazdasági kapcsolatok, s az elhatározott célok elősegítik a KGST-országok integrációjának elmélyítését, a mongol népgazdaság gyorsított ütemű fejlődését. A kormányközi kulturális és tudományos együttműködési egyezményt Czinege Lajos miniszterelnök-helyettes és Szonomin Luvszangombo, az MNFP KB Politikai Bizottságának póttagja, a Minisztertanács elnökhelyettese írta alá. A kulturális és műszaki kapcsolatokat elmélyítő egyezmény — kölcsönösen hasznos együttműködési formák feltárással — különös figyelmet fordít a kapcsolatok fejlesztésére az oktatás és a tudományok területén.

A hivatalos baráti látogatása befejeztével ünnepi külsőségek között, katonai tiszteletadással búcsúztatták Dzsambin Batmönh-öt a Parlament előtt. A mongol

je búcsúztatta a fellobogózt Kossuth Lajos téren.

Dzsambin Batmönh Kádár János társaságában fogadta a katonai díszegység parancsnokának jelentését, majd a magyar és a mongol himnusz elhangzása után ellépett a katonák sora elé. A vendégek és vendéglátók ezután kölcsönösen elbúcsúztak a megjelent mongol és magyar vezetőktől, illetve a Budapesten akkreditált diplomáciai képviselők vezetőitől és tagjaitól.

Az ünnepélyes fogadtatás díszmenettel zárult; Dzsambin Batmönh Kádár János és Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke társaságában fogadta a katonák tisztelegését. A mongol párt- és állami küldöttség tagjai ezután a Ferihegyi repülőtérre indultak.

A magyar és mongol nemzeti lobogókkal, vörös zászlókkal és üdvözlő feliratokkal díszített repülőtérre Losonczy Pál és Czinege Lajos búcsúzták el a magas rangú vendégektől. Jelen volt Kádár László, hazánk ulánbátori és Dangászurenгийн Szaldán, Mongólia budapesti nagykövete.

A delegáció a kora délutáni órákban elutazott különrepülőgéppel hazánkból.

Czinege Lajos, a Magyar-Mongol Gazdasági és Műszaki-Tudományos Együttműködési Kormányközi Bizottság magyar tagozatának elnöke és partnere, Szonomin Luvszangombo, a bizottság mongol tagozatának elnöke a nap folyamán a megbeszélések eredményeit rögzítő emlékeztetőt írt alá. (MTI)

A lengyel nagykövet látogatása Hajdú-Bihar megyében

A megyei pártbizottságon a lengyel nagykövet megyénk életéről, munkájáról tájékozódott (Fotó: Kalmár István)

Június 10-én Hajdú-Bihar megyébe látogatott Czechowicz Tadeusz lengyel nagykövet és felesége. A nagykövet kíséretében volt Barbara Wiechno, a nagykövetség kulturális tanácsosa.

Czechowicz Tadeusz kedden kora délután érkezett a megyei pártbizottságra, ahol Sikula György, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Onosi László, a megyei pártbizottság titkára és dr. Postás Sándor, az MSZMP Debrecen Városi Bizottságának első titkára fogadta.

A megye életéről, munkájáról Sikula György tartott tájékoztatót. A megbeszélésen jelen volt Tier László, a Debrecen Városi Tanács elnökhelyettese, aki délután rövid városnézésre kalauzolta a vendéget. Ezt követően a lengyel nagykövet a Kossuth Lajos Tudományegyetemre látogatott, ahol dr. Beck Mihály megbízott rektor fogadta. Találkozott és beszélgetett a lengyel tanszék vezetőivel, munkatársaival, majd este a Csokonai Színházban megtekintette a lublini színház vendégjátékát, Rozewicz Fehér házasság című darabját.

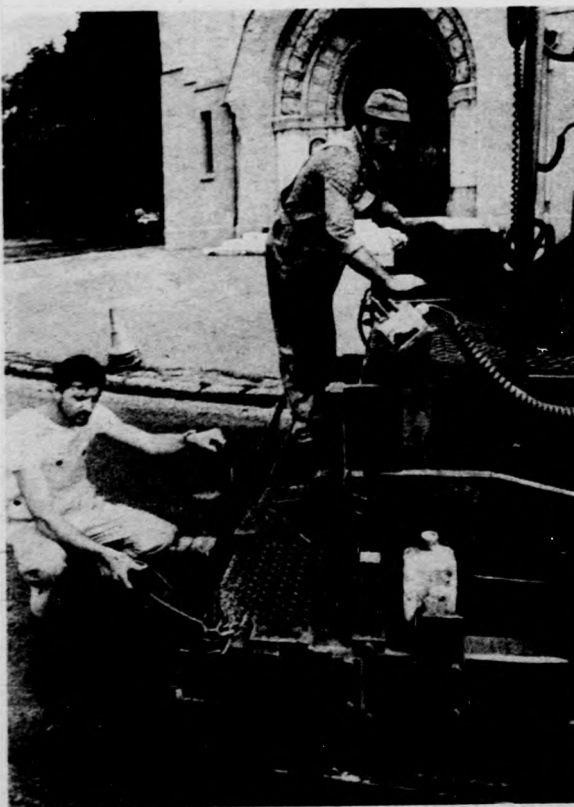
XXIII. Hortobágyi nemzetközi lovasnapok

Változatlanul a magas színvonalat szem előtt tartva útek össze június 10-én a megyei tanács irodaházában a szervezők, a rendemi Bizottság ügyvezető elnöke, egyben a lovasnapok rendezőbizottságának elnöke teendőit. A július 3-5. között megrendezendő,

immár huszonhárom éves múltja visszatekintő rangos rendezvénysorozatra amint azt dr. Angyal László, a Hortobágyi Idegenforgalmi Bizottság ügyvezető elnöke, egyben a lovasnapok rendezőbizottságának elnöke elmondta —, mintegy 50 ezer vendéget várnak. A nemzetközileg hivatalos versenyt minősített bemutató ugróversenyen előreláthatólag csehszlovák, lengyel, NDK- és NSZK-beli, osztrák, román s természetesen hazai lovasok (a magyar válogatott, a Budapesti Honvéd, a Budapesti Lovas Klub, a Hódmezővásárhelyi Lovas Klub, a Kiskunhalasi Dóza és a Mezőhegyesi Sportegyesület, illetve a területünk legjobbjai) vesznek részt. A fogathajtó versenyeken a világbajnok magyar hajtóválogatott, az ország s a területünk neves fogathajtóinak produkcióit láthatják az érdeklődők a hortobágyi-mátai pályán. A hagyományokhoz híven lesz díjlovaglás, lovas tornász-bemutató, Hortobágyi Nagydíj, tenyészkanca-bírálat, bográcsverseny és síkverseny, megtekinthető a ménés, a gulya s a rackanyáj. Összesen 120-140 versenyző és 200 paripa mutatkozik be az idén. A Debreceni Népi Együttes és a Hajdú-böszörményi úttörő és ifjúsági zenekar műsora gazdagítja majd a színes programot.

A megbeszélés további részében a fogadási (forgalomszervezési, parkirozási, közegészségügyi, közbiztonsági stb.) feltételek biztosításáról volt szó. Az érkezők tizezreinek megfelelő kereskedelmi, vendéglátói ellátása érdekében csaknem 250 méter hosszú pavilon-sort építenek, s természetesen a XXIII. lovasnapokon is tartanak zártkörű népművészeti vásárt.

Útfelújítások Debrecenben

Finischer teríti az aszfaltot

A 33. számú fő közlekedési útvonal a közelmúltban módosított, debreceni szakasza, a Hámán Kató út és Nyil utca új burkolati záróréteget kapott. A megközelítőleg 10 millió forint értékű munkát a Nyiregyházi Közüti Igazgatóság megrendelésére a Debreceni Közüti Építő Vállalat végezte el.

A városi forgalom fenntartása mellett gondot okozott a 2,1 kilométer hosszú szakaszon lévő több mint kétszáz közmszerelvényszintbe emelése. Az útfelújítás tervezett befejezési határideje: június 30. Jelenleg a munka döntő része elkészült, csupán az utolsó simítások, a környezet rendezése és az útburkolati jelek felfestése maradt hátra.

Szintén új aszfaltreteget kapott a 4. számú főközlekedési útvonal Fűrész Sándor utcai szakasza. Az Árpád tér környékén olyan nagy mervű a burkolat meghibásodása, hogy kijavításuk hosszabb időt vesz igénybe. Itt előreláthatóan csak június végén fejezik be az útfelújítást.

Aszfalttömörítés úthengerrel (Iklódy János felvételei)

Magyar-mongol közös közlemény

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa meghívására Dzsambin Batmönh-nek, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága főtájtárának, a Mongol Népköztársaság Nagy Népi Huralja elnöksége elnökének vezetésével június 8-10. között hivatalos baráti látogatást tett hazánkban a Mongol Népköztársaság párt- és állami küldöttségé.

A látogatás során a Kádár János vezette magyar és a Dzsambin Batmönh vezette mongol párt- és állami küldöttség tárgyalásain a Magyar Népköztársaság részéről részt vett: Losonczy Pál, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke: Óvári Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára; Czinege Lajos, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese; Kótai Géza, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Központi Bizottság osztagvezetője; Barity Miklós külügyminiszter-helyettes; Herkner Ottó külkereskedelmi miniszter-helyettes; Kádár László, a Magyar Népköztársaság ulánbatori nagykövete.

A Mongol Népköztársaság részéről: Cerasdasij Nam-szraj, az MNFP KB Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára; Szonomin Luvszangombo, az MNFP KB Politikai Bizottságának póttagja, a Minisztertanács elnökhelyettese; Lodongijn Rincsin, az MNFP Központi Bizottságának tagja, az MNFP Központi Bizottságának osztagvezetője, a Mongol Népköztársaság Nagy Népi Huralja elnökségének tagja; Daramin Jondon, az MNFP Központi Bizottságának tagja, a külügyminiszter első helyettese; Raudangijn Batá, az MNFP Központi Bizottságának póttagja, a párt főtájtárának tanácsadója; Dangászüregijn Szaldán, a Mongol Népköztársaság budapesti nagykövete.

A megbeszélések eredményeként Kádár János és Dzsambin Batmönh aláírta a Magyar Népköztársaság és a Mongol Népköztársaság közötti gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés 2000-ig szóló hosszú távú programját, Czinege Lajos és Szonomin Luvszangombo, a két ország közötti gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési Kormányközi Bizottság társelnökei pedig a Magyar Népköztársaság és a Mongol Népköztársaság közötti új kulturális és tudományos egyezményt írták alá.

A Mongol Népköztársaság párt- és állami küldöttsége megkoszorúta a Magyar Hősök Emlékművét és a Szovjet Hősök Szabadság téri emlékművét. Budapesten és Fejér megyében ipari, mezőgazdasági üzemeket, kulturális létesítményeket látogatott meg.

A vendégeket mindenütt szívesen, baráti fogadtatásban részesítették, ami tükrözte a két nép és a két ország barátságát és szoros együttműködését.

dolgozóknak a szocializmus építésében, a Mongol Népi Forradalmi Párt XIX. kongresszusán kitűzött feladatok megvalósításában elért eredményeit.

Dzsambin Batmönh tájékoztatást adott a Mongol Népköztársaság szocialista építők munkájának időszerű kérdéseiről, azoknak a nagy jelentőségű határozatoknak a végrehajtásáról, amelyeket a Mongol Népi Forradalmi Párt XIX. kongresszusa fogadott el a népgazdaság intenzív fejlesztése, a szocializmus anyagi-műszaki bázisának teljes felépítése érdekében, valamint az országban kibontakozó alkotó tevékenységről.

A mongol fél nagyra értékelt a testvéri magyar népnek a fejlett szocialista társadalom építésében, a Magyar Szocialista Munkáspárt XIII. kongresszusa társadalmi-gazdasági célkitűzése megvalósításában elért jelentős eredményeit.

II.

A küldöttségek vezetői meglepedéssel állapították meg, hogy országaik, pártjaik és népeik barátsága és együttműködése a marxizmus-leninizmus és a szocialista internacionalizmus eszméi alapján sokoldalúan fejlődik és új vonásokkal gyarapszik az élet minden területén. Az 1984-ben aláírt új barátsági és együttműködési szerződésben foglalt elvek és célok megbízható alapot képeznek a két ország barátságának és együttműködésének elmélyítéséhez.

A felek meglepedéssel állapították meg, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Mongol Népi Forradalmi Párt kapcsolatai eredményesen fejlődnek, és kifejezték készségüket azok további bővítésére.

Megállapították, hogy a magyar-mongol gazdasági, kereskedelmi és műszaki-tudományos együttműködés eredményesen fejlődik a vonatkozó egyezmények és megállapodások alapján. Ennek kapcsán elismeréssel szóltak a két ország gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottságának tevékenységéről.

Meggyőződésüket fejezték ki, hogy a látogatás idején aláírt 2000-ig szóló hosszú távú program elősegíti a két ország kölcsönösen előnyös gazdasági együttműködését és annak korszerűsítését.

Kedvezően értékelték a kétoldalú kulturális, oktatási és tudományos kapcsolatokat. Ezek bővítését és gazdagítását célozza az új kulturális és tudományos együttműködési egyezmény.

Mindkét vezető állást foglalt a magyar-mongol kapcsolatok további sokoldalú fejlesztése mellett és kifejezte meggyőződését, hogy az megfelel a két ország és nép érdekeinek, és jelentősen hozzájárul a szocialista közösség országai egységének erősítéséhez.

Megerősítették készségüket, hogy a többi KGST-országokkal együtt tevékenyen részt vesznek a szervezet együttműködésében, annak továbbfejlesztésében és hatékonyságának növelésében, a szocialista gazdasági integráció elmélyítésében.

III.

Kádár János és Dzsambin Batmönh széles körű véleményesét folytatott a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről. Korunk alapvető követelménye a béke megvédése, az atom- és más tömegpusztító fegyverektől mentes világ megteremtése, a tényleges leszerelésre való áttérés, a nemzetközi együttműködés erősítése.

Mindezt hatékonyan szolgálja a Szovjetunió és a többi szocialista ország széles körű békeoffenzívája. Teljes támogatásukról biztosították a Szovjetunió nagy horderejű leszerelési javaslatait, a tényleges meg-

állapodásokra irányuló külpolitikai kezdeményezéseit. Üdvözölték az európai közép-hatótávolságú rakéták és a hadművelési-harcászati rakéták felszámolására vonatkozó szovjet javaslatokat, amelyek mielőbbi megvalósítása jelentős lépés lenne Európa és a világ atomfegyvermentesítésének útján.

Aláhúzták a Varsói Szerződés tagállamainak az európai fegyveres erők és hagyományos fegyverzetek jelentős csökkentése, a vetvi fegyverek betiltására tett javaslatok fontosságát és elengedhetőségét.

Meltázták a Varsói Szerződés tagállamai Politikai Tanácskozó Testülete berlini ülésének jelentőségét, hozzájárulását a nemzetközi béke és biztonság megszilárdításához, a kedvező világpolitikai folyamatok elmélyítéséhez, a leszerelés és a fegyverzetkorlátozás ügyéhez.

Reményüket fejezték ki, hogy a bécsi utótalálkozó hozzájárul a heisinki zűromány elvei és ajánlái maradéktalan megvalósításához, előmozdítja a leszerelési tárgyalások megkezdését, az európai béke és biztonság megszilárdítását.

Ezzel összefüggésben a mongol fél nagyra értékelt a Magyar Népköztársaság az európai béke, biztonság és együttműködés erősítésére irányuló konstruktív külpolitikai tevékenységét.

Kádár János és Dzsambin Batmönh megkülönböztetett figyelmet szentelt az ázsiai és csendes-óceáni térség biztonságával összefüggő kérdéseknek. Fontosnak tartották, hogy az ázsiai országok közösen keressék a biztonság megteremtésének útját és minden erő mozgósítását a regionális problémák békés rendezése, a térség országai közötti bizalom és együttműködés erősítése, a politikai párbeszéd fórumainak megteremtése érdekében.

Nagyra értékelték Mihail Gorbacsov vlagyivosztoki beszédében előterjesztett konkrét javaslatokat, amelyek reális lehetőséget teremtenek az ázsiai és csendes-óceáni átfogó biztonsági rendszer kiépítéséhez.

A fentiekkel összefüggésben is nagy jelentőséget tulajdonítottak a Kínai Népköztársaság és a szocialista országok közötti kapcsolatok fejlődésének. Ez elősegíti a nemzetközi béke, biztonság és együttműködés erősítését, a szocializmus ügyét.

Allást foglaltak az indokainai térség vitás kérdéseinek békés, tárgyalások útján történő, külső beavatkozás nélküli mentes megoldása, a dél-kelet-ázsiai államok kapcsolatainak normalizálása, a közöttük a kölcsönösen előnyös együttműködés és jószomszédi viszony megteremtése mellett.

Támogatják a KNDK-nak az ország békés egysítesítéséhez szükséges kedvező fel-

tételek kialakítására irányuló kezdeményezéseit, a Koreai-félsziget békéjének és biztonságának megszilárdítását célzó konstruktív javaslatait.

Megállapították, hogy az Afgán Demokratikus Köztársaság kormányának által követt nemzetközi megbékélési politikájának elősegítése elengedhetetlen feltételét képezi az Afganisztán körüli kialakult nemzetközi válságoc felszámolásának.

Kádár János elismeréssel méltatta a Mongol Népköztársaság az ázsiai kontinens békéjének és biztonságának intézményesítésére és ennek elősegítése érdekében a bizalom és a jószomszédi kapcsolatok erősítésére, az együttműködés szélesítésére irányuló konkrét külpolitikai kezdeményezéseit. A Magyar Népköztársaság ismételt támogatásáról biztosította a Mongol Népköztársaság az ázsiai és a csendes-óceáni országok közötti kapcsolatokban az erőszak alkalmazását kizáró mechanizmus létrehozására vonatkozó javaslatát.

Kádár János és Dzsambin Batmönh megállapította, hogy tovább nőtt a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom tekintélye és befolyása, amely napjainkban is a társadalmi haladás legfontosabb és legkövetkezetesebb ereje. Megerősítették, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Mongol Népi Forradalmi Párt a többi testvérpárttal együtt kész továbbra is tevékenyen hozzájárulni a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységének erősítéséhez, nemzetközi szerepének növeléséhez.

A felek egyhangúlag megállapították, hogy a Mongol Népköztársaság párt- és állami küldöttségének magyarországi hivatalos baráti látogatása, amelyet szívesen elvtársi légkör, valamennyi megvitatott kérdésben megnyilvánuló nézetazonosság jellemez, jelentős mértékben hozzájárul a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Mongol Népi Forradalmi Párt, a Magyar Népköztársaság és a Mongol Népköztársaság hagyományos barátságának és együttműködésének elmélyítéséhez, a szocialista országok kapcsolatainak erősítéséhez.

Dzsambin Batmönh őszinte köszönetét fejezte ki a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának és a magyar népnek a meleg fogadtatásért, amelyben a Mongol Népköztársaság párt- és állami küldöttségét részesítették.

Dzsambin Batmönh a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága és a Mongol Népköztársaság Nagy Népi Huralja elnökségének nevében Kádár János vezetésével magyar párt- és állami küldöttséget hívott meg hivatalos baráti látogatásra Mongóliába. A meghívást Kádár János köszönettel elfogadta. (MTI)

Szemünk fényéért

A gyermekszemgondozás megyei munkacsoportjának kihelyezett ülése Derecskén

Szerdán délelőtt, a Derecskei Nagyközségi Tanács nagytermében került sor a gyermekszemgondozás Hajdú-Bihar megyei szakmaközi munkacsoportjának kihelyezett ülésére. Az ülés témája: a gyermekszemgondozás időszerű szervezési és szakellátási kérdései Derecskén. Lőrincz Lajos, Derecske tanácselnöke köszöntötte a megjelenteket, majd dr. Gyarmati Kálmán, a megyei tanács elnökhelyettese nyitotta meg az ülést. A bevezető előadást dr. Tesler Katalin, a megyei tanács egészségügyi osztályvezetője tartotta.

Két szekcióban folyt az előadások. A gyermekszemgondozás egyik fellegvárának, Hajdúsámson községének a képviselői arról számoltak be, hogy hol tart ma az évekel ezelőtt kialakított modell. Felvázolták, hogy a rejtett kancsalságok milyen következményei lehetnek. A gyerek előbb fáradékonyabb lesz, dekontrólódik, a toleráló képessége egyre szűkül. Később neurotizálódik, önbizalmát veszti, a közösségen belül a perifériára szorul. Ezt a folyamatot csakis egy-egy alaposan kidolgozott szűrősel lehet megakadályozni. A szűrés során általában csak a látásélességre gondolnak,

Hajdúsámsonban viszont a fénypótlás vizsgálatára is sor kerül.

Derecske nagyközség a jövőben a sámsoni példát akarja követni. A bölcsődések szűrésével kezdik a gondozást, és ha megfelelő anyagiakkal is rendelkeznek, akkor tízenyolc éves korig minden gyereket, fiatal megvizsgálnak. Ezáltal teljesebb kép alakulhat ki arról, hogy milyen a fiatalok látása, befolyásolja-e pályaválasztásukat, zavarja-e tanulásukat.

A kihelyezett ülésen alkotók és újtók kiállítására is sor került. Az érdeklődők itt láthatták a szűrővizsgálatok eszköztárát, a tompánlátás javítását szolgáló elektromos műszereket.

Dr. Gyarmati Kálmán összegzésében hangsúlyozta, hogy nagyon tartalmas volt a kihelyezett ülés. Fontos azt is látni, hogy leendő munkaezőkről van szó, de még fontosabb arról szólni, hogy emberekről, akiknek a látásától függ életük alakulása, boldogulása. Befejezésül Lőrincz Lajos oklevesletet adott át dr. Seres Géza ny. intézetvezető szemészorvosnak azért a sok-sok segítségért, amit a derecskei szemgondozás kialakítása érdekében tett.

Tartalékoszt-avató ünnepség a Kossuth-laktanyában

Június 10-én délelőtt tartalékos tiszteket avattak a Kossuth-laktanyában a feladatok elvégzését követően. Az avatási ünnepségen részt vett a Honvédelmi Minisztérium képviselője, valamint dr. Lévai Imre, a megyei pártbizottság osztagvezetője, s az MHSZ megyei szervezetének, a területvédelmi és hadkiegészítő parancsnokság képviselője. A fogadalmat szövegét Varga Tibor hadnagy mondta el, Vizi László mérnök alez-

redes parancsnokhelyettes mondott ünnepi beszédet. A Kossuth-laktanya feladatok elvégzését követően az avatási ünnepségen részt vett a Honvédelmi Minisztérium képviselője, valamint dr. Lévai Imre, a megyei pártbizottság osztagvezetője, s az MHSZ megyei szervezetének, a területvédelmi és hadkiegészítő parancsnokság képviselője.

A katonai ünnepség után a parancsnokság díszében adott a leszerelő, polgári életbe visszatérő tartalékos tisztek számára.

Teherautó hulladékgyűjtésért

Szerdán délelőtt a hulladékgyűjtésben nyújtott eredményes munkájukért egy ónrakó IFA tehergépkocsit vehettek át a Keletmagyarországi MÉH Nyersanyag-hasznosító Vállalat debreceni telephelyének dolgozói. Mint azt Egri Béla vállalatigazgató rövid ünnepi beszédében elmondta, a Hazafias Népfőrd és az Országos Anyag-és Árhivatal által meghirdetett országos hulladékgyűjtési versenyben 1986-ban is ez a vállalat lett az első. Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár és Szolnok megyében tavaly 14 millió forint értékű hulladékot vásároltak fel a MÉH-telephelyeken, az országos eredménynek több mint negyven százalékát produkálták.

A debreceni kollektívában Mihálik András telepigazgató vette át a tehergépkocsi forgalmi engedélyt.

Az elő... A TAG

— Az többsége ak Olykor még zseffel állunk les végén: előbbre lépni

A fenti v galban hang taggyűlések kintyléről két óran Központi Biz köpi határo szervezettek, dett az alapnivalója, fe jól szervezet kát tükrözö ben minősít zik, mennyir az alapszer nyük, szavuk lyi politika Miközben a fórumok a nyitlabb, a gyűléseken értelmezik nem kell v az érvek és sorakoztatás gál, hogy a sok okait az eredményesét is m

Bátrabb a kritik

Dr. Horvát csos, alapsz ségi tag: — saját probl dásával ntr baj. A vál életére is rá információva zünk. Jóval itélni az ide tozásait, áll szocialista er rend dolgai szakadtunk központi i lünk, az a várják a meg dig tele vag lanságall, probléma kka

— Ez azt taggyűlésekre lenző a koll dás?

— Épp a Igaz, az ide és változó, a nehézségeit saját bőrkö berek, a k gorodására begubozással Egyre többé nyíltság, az közödött.

— Magam talom, hogy rálunk — Márta kuta szervezeti ve

— Ezt én nek, inkább tartom — v rasi István, ság titkára. volna jutni szeretem a k kat. Hatéko kára ösztönz miközben a az itteni fiz teljesítőképe vannak. Re ményen kell lesz az ered gé egyoldá hogy most e vetelünk, perspektíva aztán baj v program vég

— Kétségt kommunista ideológiai megnőtt — vári Ildikó, zottságának azonban e irányvonal, szívvle lehe Pártélet vitá nácskozás gondokat fo hez mi is k magunkét, alapszervezet gondja, hogy ellenére a v Elég sokat sekre, így hogyan reag talanságra: kritikával,

Az egész kollektíva előtt vizsgálják

A TAGGYÜLÉSEK TEKINTÉLYÉRŐL

— Az alapszervezetek többsége aktív, vitaképes. Olykor mégis azzal az érzéssel állunk fel a taggyűlés végén: nem tudunk előbbre lépni.

A fenti vélemény a Biogalban hangzott el, ahol a taggyűlések szerepéről, tekintélyéről beszélgettünk két órán át. Az MSZMP Központi Bizottsága novemberi határozatának végrehajtásán dolgoznak a párt-szervezetek, megnövekedett az alapszervezetek tennivalója, felelőssége is. A jól szervezett, igényes munkát tükröző taggyűlés egyben minősít: hogyan dolgozik, mennyire működőképes az alapszervezet, véleményük, szavuk számít-e a helyi politika formálása során. Miközben a demokratikus fórumok többsége egyre nyitabb, aktívabb, a taggyűlések helyenként úgy értelmezik a párttagságot: nem kell vitaközi. Pedig az érvek és ellenérvek felsorakoztatása épp arra szolgál, hogy a helyi konfliktusok okait közösen feltárva az eredményesebb munka esélyét is megteremtsek.

Bátrabb a kritika

Dr. Horváth Ottó jogtanácsos, alapszervezeti vezetési tag: — Azt hiszem, a saját problémáink megoldásával nincs különösebb baj. A vállalat gazdasági életére is rálátnak, elegendő információval rendelkezünk. Jóval nehezebb megítélni az ideológiai élet változásait, állást foglalni a szocialista erkölcs, az értékrend dolgában. Mintha elszakadtunk volna kissé a központi irányítástól; töltünk, az alapszervezetektől várják a megoldást, mi pedig tele vagyunk bizonytalansággal, megválaszolatlan problémákkal.

— Ez azt jelenti, hogy a taggyűlésekre kevésbé jellemző a kollektív gondolkodás?

— Épp az ellenkezője! Igaz, az ideológia létképpen és változó, a gazdasági élet nehézségeit egyre inkább a saját bőrükön érzik az emberek, a körülmények szigorodására azonban nem megbuzóssal válaszolnak. Egyre többen kérdeznék a nyíltságot, az érdeklődés fokozódott.

— Magam is azt tapasztalom, hogy bátrabban bírálnak — mondja Pataki Márta kutatómérnök, alapszervezeti vezetési tag.

— Ezt én nem eredménynek, inkább hátrálynak tartom — vitatkozik Madarasi István, a KISZ-bizottság titkára. — Rég el kellett volna jutnunk ideig! Nem szeretem a hangzatos szavakat. Hatékonyaságról, munkára ösztönzésről beszélünk, miközben az emberek, így az itteni fizikai dolgozók is teljesítőképességük határán vannak. Rendben van: keményen kell dolgozni, de mi lesz az eredmény? Elégégyoldalúnak tartom, hogy most egyre többen követeljük, de határozott perspektíva nélkül. Ezért aztán baj van a cselekvési program végrehajtásával.

— Kétségtelen, hogy a kommunizmus politikai és ideológiai érzékenysége megnőtt — mondja Balta-vári Ildikó, az üzem pártbizottságának titkára. — Kell azonban egy határozott irányvonal, ami mellett jó szívvel lehet politizálni. A Pártélet vitái, a szegedi tanácskozás lényegében a gondokat foglalta össze. Ehhez mi is hozzátehetjük a magunkét. Azt hiszem, az alapszervezeteknek az a gondja, hogy a nyílt kritika ellenére a válaszadás késik. Elég sokat járok taggyűlésekre, így megfigyelhettem, hogyan reagálnak a bizonytalanságra: éles, negatív kritikával, passzivitással,

vagy addig rágódnak a problémákon, míg a végéremény csalódás lesz. Elégé megdöbbentett az utóbbi időben egy-két eset: azt jelezték, hogy ki akar-nak lépni a pártból. Az ember ilyenkor mérlegeli: mennyire számít ez veszteségnek, ugyanakkor nagyon szeretné meg tudni a valódi, az emberi okot.

Formálni a közvéleményt

— A taggyűléseken, párt-csoport-értekezleteken törekednek arra, hogy a helyi célkitűzéseket elfogadva a közvélemény formálására, alakítására is vállalkozzanak?

— Úgy érzem, lényegre törőek a taggyűlések — mondja Daróczy Márta csoportvezető, a Biogal párt-végrehajtóbizottságának tagja. — Alapszervezeti szinten konkrétabb a feladatok meghatározása is. A végrehajtó bizottságban azonban elég sok a vita arról, hogy legyenek konkrétabbak a határozatok. Vagyis: mondják ki pontosan, mit kell csinálni.

— Aki a saját területén értelmesebb a határozatokat, érte meg, mi a teendő. Ne vesszen el a sorok között, ne legyen egy sor általánosítás — teszi hozzá Madarasi István. — Elég sok párt-tag taggyűléscsúszott. Ott jelen vannak, sőt még aktívak is, ám kint, a munkapad mellett is képviselni kell, amiben döntött az alapszervezet.

— Számos példát lehetne felsorolni, amelyben az alapszervezetek állást foglaltak. Ezek főként gazdasági kérdések a közös munkára, az együttműködésre vonatkoznak. Az üzemszervek között adódó problémák megoldásában is sokat tehettek az alapszervezetek — sorolja Daróczy Márta. — Azt hiszem, minden azon múlik, mennyire veszi komolyan önmagát ez a közösség, akkor mást is meghallgatják. Ha igényesek és következetesek, képesek formálni a közvéleményt, környezetüket is.

— Hogyan törekszik az alapszervezetek vezetősége arra, hogy színvonalassá tegye a pártmunkát?

— Azt hiszem, egy kicsit több idő kellene a vezetőségnek arra, hogy igazán jó témákat kigondoljon. Vannak visszatérő kérdések, a pártoktatás helyzetét például évente kétszer is megvitázzuk — mondja Daróczy Márta.

— Emellett azonban érdekes, izgalmas témák is adódnak — teszi hozzá Pataki Márta. — Nemrégiben a pártmunka megbecsüléséről, a párttagok társadalmában elfoglalt helyéről, szerepéről volt szó. Nagy vita kerekedett az ifjúság helyzetéről, erre a taggyűlésre a szakszervezet ifjúsági tagozatának vezetőit is meghívtuk.

— A jól megválasztott napirendi pontok feltétlenül befolyásolják az aktivitást — kapcsolódik Hidvégi József technikus, alapszervezeti vezetési tag. — Igaz, nálunk az alapszervezet létszáma — több mint ötvenen vagyunk — általában csökken a vitaközi. Nagyobb az aktivitás a pártcsoport-bizalmi-értekezleten, ilyenkor alaposabban kivesézzük a problémákat.

Egyenrangú félként?

— Az alapszervezetek heterogén voltából adódik, hogy együtt ül a taggyűlésen a gazdasági vezető és a kétkézi dolgozó. Egyenrangú félként tudnak-e politizálni?

— A mi alapszervezetünkhez négy főosztály tartozik, és két főosztályvezető ott ül a taggyűlésen — mondja Madarasi István. — Nem biztos, hogy a beosztott el meri mondani a gazdasági vezetőnek a véleményét, holott ezen a fórumon egyenrangú félként, mindnyájan párttagként vagyunk jelen. A kritika, ha szükséges, az önkritika elengedhetetlen volna, hogy jobban megismerjük egymás munkáját, és egyúttal támaszkodhassunk egymásra. Többet lehetne a saját, helyi gazdasági kérdésekről beszélni, vitatkozni. Ehhez azonban annak a bizonyos megújulásnak elsősorban a fejekben kell megtörténnie.

...

Azt hiszem, a taggyűlések tekintélyét elsősorban az határozza meg: irány tudnak-e mutatni a párttagoknak és a pártönkivülieknek egyaránt. Ehhez azonban meg kellene ismerni a belső tartalékok feltárására, az alapszervezetek rendszeres, érdemi tájékoztatására. Nekik pedig arra, hogy szemléletben, gondolkodásban egyaránt vállalják a megújulást. Mert nemcsak önmaguk, hanem az egész kollektíva előtt vizsgálják.

Karádi Katalin

EZ EGY OLYAN HÁZ...

Parképítő „szabályszegek”

Lakótelep, betonrengés, elidegenedés. Már-már elválaszthatatlanul mondjuk, írjuk, gondoljuk egymás mellett ezeket a szavakat. Sok papírlap telt már meg az okokat kereső elemzésekkel. Annit hallunk róla, hogy szinte szabályszerűségeket kezeljük azt a folyamatot, melyben a házgyári kezelt lakói elvesztik eredendő emberi szokásaikat. Beletörődünk, eszünkbe sem jut, hogy lehetne másképpen is.

Pedig lehet. Megmutatták például Debrecenben, az István út 33-as és 35-ös számú házak lakói. Együttes munkájukkal kiszakították egy tenyérnyi szemet gyö-

— Nagyon kedves volt mindenki. Volt, akihez este futottunk fel, már hálóingben, pizsamában voltok, de nem haragudtak a zavarásért. És mindenki egyetértett. Volt, aki azt mondta, nem vesz részt a munkában, de ők meg pénz adtak.

— Nem volt ez egy kicsit megalázó azoknak, akik lent voltak, hogy mások meg pénzzel váltották meg a cipőket, és közben békésen üldögéltek a tv előtt?

— Nem, hiszen tudtuk, nem kényelemből maradnak ki, hanem mert például három műszakban dolgoznak. Egyébként kivette a részét mindenki, a 13—14 éves

még odébb van. A Városgazdálkodási Vállalatot megkerestük, hogy fűmagot kérjünk, de későn mentünk, már kiosztották mindet.

— Ez a lakótelep még olyan befejezetlen. Az is lehet, hogy valami miatt majd el kell bontani a parkot.

— Azt mondták erre a lakótársak tréfásan, hogy bepereljük, aki elrontja a művünket. Vagy ha elrontják, hát újraépítjük, mint Kómvés Kelemenék. Komolyra fordítva a szót. Lehet, hogy ez az egész tényleg csak ideiglenes, de nagyon jó, hogy van. Jön a nyári szünet, itthon lesznek

Igy azért mégis más

Fotó: Szekeres Tibor

nyörködtet darabot az építési lakótelep szeméttől, építési törmeléstől, buckától és gödröktől étkellenkedő területéből. Az épület előtt fűsítettek, virágoskertet csináltak és akadt egy kis hely, ahova elfért a „mabeszék” játszótér, homokozó, tollaslabda- és lábténiszpálya a gyerekeknek.

Most nincs lent senki. Ahhoz most hűvös van, hogy a kicsiket lehozzák. A nagyobbak óvodában, iskolában vannak. A házfelügyelői lakást keresem, a feleség, Földvári Gyuláné fogad. Egy kicsit megszerpen, mikor megtudja, mi járban vagyok, de aztán belejön a mesélésbe.

— Nem mi voltunk a kezdeményezők. Az egyik lakótárs, Sipos Istvánné kereszt meg először, hogy keltsen valamit csinálni ezzel a sok szeméttel, kövel meg a nagy gödrrel, ami a ház előtt van. Nekünk is tetszett a gondolat, végigjártuk az emeletet, tervünkkel. — Mindenki egyetértett vele?

nagyfiúk, de még a kisebbek is hordták játék vodrokból a homokot. A kisbabákra meg egy nagyobbacska kislány vigyázott, hogy az anyukájuk is lemeessen. Ó, ez egy olyan ház, hogy nem is tudom... Azelőtt nem bérházban laktam, nem tudtam, milyen ez. Most viszont csak hallgatom a tv-ben, rádióban, hogy az emberek elhidegülnek egymástól, és nem értem, mi az. Itt nincsen szó ilyesmiről. Még az idős néni is tá-mogattak bennünket.

— A legtöbb ember itt, a Tócskertenben is inkább megvárja — és rögtön hozzáteszem, ennek van is alapja —, hogy az illetékesek csináljanak rendet a házuk előtt.

— Nem mondom, tényleg csatateret hagytak maguk után az építők, de azt is tudtuk, hogy mennyire ki van számítva az idejük, hiába vártuk volna, hogy ők rendet tegyenek maguk után. Ha jól értesültem, 1990-re tervezték felépíteni itt egy játszótérrel. Hát az

a gyerekek, és legalább szem előtt lesznek, nem kell félni, hogy merre csavarog-nak, mikor üti el őket az autó. Aztán ők is részt vettek a munkában, addig sem rendetlenkedtek. Most is vigyáznak rá, nem szemel-tenek, nem török ki a fa-csemetéket.

— Szép, hogy így gondolkodnak, de azért eszébe jut az embernek, mindez pénz-be és munkába került.

— Igen, a fűmagért, egy kis műtrágyáért, a munkagépért tényleg fizetni kellett. Erre szedtünk össze minden lakótól 10-10 forintot. De egy csomó dolgot mi hoztunk. Suba Ferencnek hívják azt az embert, aki-nek az ötlete volt, hogy ját-szóteret csináljunk, neki sok-kat köszönhetünk. De szem-mel láthatóan élvezte a dolgot. És nemcsak ő, a többiek is.

— A két ház előtti tér nagyon elüt a többitől. A szomszédok nem kaptak kedvet a munkához?

— Elégé furcsán reagál-tak. Voltak, akik kinevet-tek bennünket, hogy majd úgyis jön a buldózer, és akkor nézhetünk. Voltak, akik figyeltek minket messziről, aztán ők is elkezdtek valamit. Még esőben is dolgoz-tak, úgy nekilendültek. Az-tán valahogy elakadtak.

— Mondta, hogy ez egy olyan ház, ahol összetarta-nak az emberek. Vajon mi-ért más ez a ház? Lehet, hogy a szomszéd lakók annyira különböznek az it-tienektől?

— Erre azt mondták nek-em, amilyen a kotló, olyan a csibe. Kell valaki, aki ösz-szetartja az embereket. Egyébként az összefogásban is nagy része volt a gyere-keknek. Ők barátoknak egymással, és így a szülők is megismerkedtek. Persze itt is vannak kisebb konfliktusok, de azok rendez-rent hamar megoldódnak.

Ha hozzátehetem a ma-gam véleményét, megerősí-tem, hogy az István út 33—35-ös számú ház semmiben sem különbözik a környező többitől, és azt sem hiszem, hogy ebben az épületbe va-lami titokzatos hatalom vá-logatta volna össze a harmo-nikus együttélésre alkalmas lakókat. Úgy, hogy mátl kezdve bátran tagadom a „lakótelep — betononger — elidegenedés” elválaszthatat-lanságát.

Keserü Zsuzsa

Tanácsrendelet az állattartásról

Az állattartás szabályozásáról fogadott el tanácsrendelet legutóbbi ülésén a Debrecen Megyei Városi Tanács. Az eddig érvényes tanácsrendeletet 1983-ban hozták. Az azóta eltelt idő gyakorlati tapasztalatai és az új Országos Építési Szabályzat hatálya lépése tette szükségessé a rendelet módosításait.

Ezután is érvényes, hogy a MÁV-pályaudvar — nyíregyházi vasútvonal — Landler Jenő u. — Bekes u. — Dembinszky u. — Sarló u. — Szabadság u. — Sámsoni u. nyíregyházi vasútvonal — Benczur Gy. u. — Möricz Zs. u. — Kartács u. — Löverseny u. — Böszörményi út — Vezér u. — tiszalöki vasútvonal — Akadémia u. — Böszörményi út — Bartók Béla u. — Dorottya u. — Kishegyési u. — Micsurin u. — Vinceller u. — István u. — Kishegyési út — Kisállomás — tiszalöki vasútvonal — Szoboszlói út — Keleti sor — Déli sor — Raktár u. — MÁV-pályaudvar által bezárt területen sem nagy és kis haszonállatot, sem kislá-

latot nem szabad tartani. Legfeljebb 20 baromfi lehet ideiglenes jelleggel nevelni erre megfelelő helyen.

A régebbi tanácsrendelet a zártkertekben megtiltotta a nagy haszonállatok (szarvasmarha, ló, szamár, öszvér) tartását. Most a zártkertben és az Erdőpuszták pihenőközpontjaiban nem tartható több három kis haszonállattól és 50 baromfival. Az Országos Építési Szabályzat III. építési övezeteibe eső belterületen (a vasútvonalakon kívüli területek pl. Csapóker, Kerekcs-telep, Tégláskert, Szabadságtelep, Nagy Sándor-telep, Józsa) a meglévő nagy haszonállat tartására alkalmas épületekben az áll-

attartás egyelőre megengedett ha egyébként az állat-egészségügyi feltételek biztosítottak, de új ilyen célú épületek létesítése tilos.

Az új tanácsrendelet külön foglalkozik az ebek tartásával. Azokban a lakásokban, melyeknek udvara van, lehet tartani egy házőrzőt és annak szaporulatát három hónapra korig. A külterületi tanyákon két eb minősül házőrzőnek, melyek után 70 forint az adó, a harmadik, negyedik kutya után már 800 forintot kell fizetni.

A legtöbb vita a több-lakásos épületekben tartott kutya-korsáról folyt. A városi tanács azt a javaslatot fogadta el, mely szerint több-lakású, társasházakban, sorházakban nagy termetű fajtához tartozó ebet (ku-rvaszt, komondor, német dog, rottweiler, óriás schnauzer, mastino napoletano, berná-hegyi, berni pásztor, afgán agár, német juhász, újfulan-dí fajták és keverékek) tar-tani tilos. A tanács tekintet-tel arra, hogy a meglévő áll-lomány elhelyezése időbe ke-

rül — úgy döntött, hogy a rendeletnek ez a része csak 1989. január elsejétől lép hatálya. Lehet azonban olyan nagytestű kutyákat több-lakásos épületben is tartani, melyek vakvezetésre vannak kiképezve és erről a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége igazolást adott. Ugyanúgy kivétel az érvé-nyes vadászcsoport és fegy-verselési engedéllyel ren-delkező vadász tulajdoná-ban lévő vadászat céljára használt eb.

Ahhoz, hogy kistestű ku-tyát tartson valaki több-lakásos épületben, engedélyt kell kérni tanácsbírlakásokban a DIK-tól, szövetkezeti laká-sokban a szövetkezet köz-tyulása által felhatalmazott szervtől, egyéb lakások ese-tén a tulajdonostól vagy tu-lajdonos társaktól. Ehhez a kérelemhez kapcsolni kell az eb-tartó lakása alatti, feletti és a közös falakkal határolt lakások lakóinak a hozzájárulását.

Érdemes még néhány szót ejteni arról, mi a teendő, ha a kutya megharap valakit. Ilyenkor az ebet a tulajdo-nos köteles a környezeti állat-orvos intézkedése alapján el-különített helyen megfigyelés alatt tartani.

A felvilágosítás megnyugtat, tévhitet oszlat el Láttelel a kórról és a korról

DEBRECENI SZERZŐ AIDS-KÖNYVE

Öt év előnyünk van „AIDS-ügyben” a nyugattal és főleg persze Amerikával szemben. Legalább öt év, amennyivel később érkezett a kór hozzánk. A tájékoztatásban két évet veszítettünk ebből az előnyből.

Juhani Nagy János AIDS című könyve 1985 decemberében készült el. Akkoriban azonban még így hangzott a hivatalos álláspont: „Lakossági AIDS-könyv megjelenése jelenleg nem látszik indokoltnak.”

Tény, hogy akkoriban Magyarországon AIDS-beteg még nem volt, kiszűrték viszont negyven megérősített pozitív esetet. „Megkezdték a véradók szűrését, és ezer véréadó közül egyetlenegy sem volt pozitív. Csak hat ötszáz örökösített vérkészítményben szenvedő beteg között húsz pozitív találtak olyan betegeket, akik kizárólag külföldi vérkészítményeket kaptak. Egy hónap alatt háromszázhuszonhárom homoszexuális beteget szűrték meg, közülük tizenkilenc volt pozitív.”

A szomszédos Ausztriában akkoriban már tizenhárom a halálos áldozatok száma, és elhangzott már dr. Dömök Istvánnak, az Országos Közegészségügyi Intézet víruskutató osztályvezetőjének nyilatkozata: „Nem lehet megakadályozni, hogy a betegség előbb-utóbb Magyarországon is jelentkezzen. A pánikhangulatot mindenképpen el kell kerülnünk, a tömegkommunikációs eszközökön keresztül mielőbb széles körű felvilágosító kampányt kell indítani a betegség terjedésének megakadályozására.”

Feltartóztathatatlannal

Lassan a sajtó is foglalkozni kezd a témával, és egyre inkább világossá válik: a „XX. század pestise” nem áll meg az országhatárainál.

1987 januárjában aztán a könyv is zöld utat kap — természetesen újabb fejezetekkel kiegészítve. Április 23-án, amikor a nyomdába kerül, már a magyarországi adatok is alaposan megváltoztak az egy évvel korábbiakhoz képest. „1987. március 15-ig 114 fertőzöttet találtak. Közülük négyen betegedtek meg, és egy beteg már meghalt” — nyilatkozta dr. Medve László egészségügyi miniszter.

„Amikor az utolsókat simítom a korrektúrán, a világos a betegek számát százezerre, a fertőzöttekét tízmillióra becsülik. A kór feltartóztathatatlannal terjed. Minél kevésbé ismerik az emberek, annál jobban félnek tőle” — írja előszavában Juhani Nagy János.

A Magyar Média kiadásában megjelent AIDS-könyvről (melynek gyászos fedéltervét talán kicsit hivalkodónak érezzük) mindegyiket le kell szögezni: nem az orvosok, hanem a nagyközönség számára készült. (A Medicina gondozásában hamarosan orvosi könyv is megjelenik.)

A könyv legfőbb érdeme a gyors reagálás, hiszen még a több mint évszázados késleltetés ellenére is szokatlanul hamar kerülhetett AIDS-ről írott könyv a lakosság kezébe. Mindez elsősorban a szerző érdeme, aki 1984-ig visszamenőleg nagyon rövid idő alatt gyűjtötte össze a külföldi és később hazai sajtópublikációkat, rádió- és tévéadásokat AIDS-szel kapcsolatos közléseit. Tulajdonképpen az információk tárházát nyújtja elénk, szem előtt tartva, hogy „a felvilágosítás felkészültebbé tesz, meg-

nyugtat, tévhitet oszlat el”.

Mert hogy mennyi tévhit él az AIDS-szel kapcsolatban, az pusztán a könyvből is kiderül. „Az egymással ellentmondó adatok és nyilatkozatok mégsem hiányozhatnak, mert a tágabban értelmezett körtünetekhez ezek éppúgy hozzátartoznak, mint a betegség szimptomáinak orvosi leírása.”

Sem félvállról, sem túlértékelve

A könyv alcíme is utal rá: „Egy kór dokumentumai” — egy kor dokumentumai — nem pusztán a betegségéről szól Juhani Nagy János munkája. Legalább annyira láttelel ez a korról, a mai társadalmakról, akár a mai sajtóról. Vagy arról a szellemesen AIPS-nek nevezett pániktűnet együtteséről, melyet számos országban az AIDS megjelenése okozott.

„Nem szabad félvállról venni a betegséget, de túlértékelni sem a veszélyt” — nyilatkozta a lengyel AIDS-bizottság vezetője. Juhani Nagy János könyve is ezt az álláspontot képviseli. Olvasmányos, közérthető, jól megszerkesztve. Pedig nem kis feladatot jelent a több száz (ezer?) sajtóközlemény szelektálása, megszerkesztése, az elkerülhetetlen ismétlődések számának redukálása. A szerző riportokkal is gazdagítja a kötetet, beszámolván nyugat-európai AIDS-rendelintézetekben tett látogatásairól, levelezéséről külföldi AIDS-betegekkel.

Az olvasó végül is egyértelmű ismereteket kap a könyvből. Megtudja, hogy a szerzett immunhiányos tünetegyüttes (AIDS) által fertőzöttek közül a többség nem is kapja meg a betegséget, hogy a legveszélyesebbek a homoszexuálisok, a kábítószer-élvezők és a hemofiliások, hogy a betegség leggyakoribb tünete a folyton kiújuló láz, a nyirokcsomók megduzzadása, a hasmenés, a szájpénész. Értésül arról, hogy „a betegség nem érintkezés és a parenterális (a gyomorbélrendszeren kívüli) vérbevitellel terjed, tehát az alkalmi, rövid ideig tartó érintkezés során enterális (például bélfertőzéses) úton vagy cseppfertőzéssel a betegség nem vihető át. Igen fontos a megfelelő tájékoz-

tatás azért is, hogy a rizikó-csoportok tagjai a megfelelő információk birtokában önkéntesen változtassanak életmódjukon, így csökkentse a szexuális partnereik számát, és kondommal védekezzenek a nemi aktus során.”

Tudjuk, e fenti javaslatok közül azóta sok minden megvalósult. Megjelentek brosrúrok, sokat foglalkoztak a kérdéssel a lapok, telefonügyelet is lehetett hívni. És megjelent már az ismeretterjesztő könyv is...

De hogy a magunk lehetőségeit is jobban ki tudjuk aknázni, csütörtökön 17.30-tól az Ady könyvesbolt közreműködésével író-olvasó találkozót rendezünk a Napló Tóthfalusi téri klubjában. Mert biztosak vagyunk abban, hogy a könyv elolvasása után is maradhatnak nyitott kérdések. Ezekre kísérli meg a válaszadást ma délután a könyv szerzője, Juhani Nagy János és a víruskutató avatott szakembere, dr. D. Tóth Ferenc.

Dombrovszky Ádám

Pályázati felhívás

A honvédelmi napok szervező bizottsága az 1987 szeptemberében rendezendő repülő rendezvénysorozathoz kapcsolódóan pályázatot hirdet repülő emlékek gyűjtésére és bemutatására. Elsősorban Debrecen és Hajdú-Bihar megye területére vonatkozó (polgári, sport, katonai és egyéb) repüléssel kapcsolatos emléktárgyakat várunk. Ezeket a dokumentumértékű pályázati anyagokat (könyveket, újságokat, fotókat, tárgyakat stb.) a tulajdonos nevének feltüntetésével állítják ki és a legnagyobb gondossággal kezelik. Az emléktárgyakat a rendezvénysorozat befejezése után mindenki visszakapja, de a tulajdonos beleegyezésével múzeumba is kerülhetnek.

A szervezőbizottság a leg gazdagabb dokumentumgyűjteményt beküldők között ötezer forint jutalmat oszt ki. A pályázatra írásban vagy szóban az anyag rövid leírásával július 30-ig lehet jelentkezni. A beadás ideje: szeptember 1-5. Köztűz postán, illetve szeptember 4-én személyesen. Jelentkezés, felvilágosítás, ügyintézés a Kőlesey Ferenc Művelődési Központban (4026 Debrecen, Hunyadi utca 1-3., 15-ös iroda, telefon: 13-835, 13-977).

Nyugdíjasok látogatása Nyírbátorban

A debreceni helyőrség fegyveres erők és testület nyugállományú klubjának 80 tagja májusban látogatást tett a nyírbátori határőr magasabb egységénél. A vendégek tájékoztatást kaptak a határőrizeti helyéről, a határforgalom ellenőrzésének tapasztalatairól, a párt- és KISZ-bizottság munkájáról, az állomány körében folyó politikai és katonai képzésről, a szocialista versenymozgalom eredményeiről, a határ menti megyék, városok és községek párt-, állami, társadalmi és gazdasági szerveivel kialakult együttműködéséről, az önkéntes határőrök és a határ menti lakosság, valamint a nyugdíjas tanácsadói testület, határőrizet támogató segítősegről. A tájékoztató részletesen foglalkozott a fegyveres erők és testületek közötti együttműködéssel, ezen belül is kiemelten a közös célok és feladatok végrehajtásával, a mind jobban elmélyülő, erősödő fegyverbarátsággal. A tájé-

koztatást követően a résztvevők megtekintették a csapatmúzeumot és annak új részlegét, megismerkedtek a haladó hagyományok ápolásával, Hajdú-Bihar megye felszabadulása történetével, valamint a nyírbátori magasabb egység megalakulásával és fejlődésével, majd színes videofilm-vetítéssel vettek részt. Ezt követően megismerkedtek a város történelmi műemlékeivel és kulturális hagyományával. A nyugdíjasok látogatása a nyírbátori határőr klubkönyvtárban fejeződött be, ahol kötetlen és közvetlen baráti eszmecsere került sor.

A nyugdíjasok nyírbátori látogatása élményekben gazdag, kiválóan szervezett programja sokakban felelevenítette a fiatalkori katonai élményeket, hozzájárult a határőrök munkájának jobb megismeréséhez, a fegyveres erők és testületek együttműködésének és fegyverbarátságának további erősödéséhez, a nyugdíjasok évek emlékeinek további gazdagodásához.

A községi népfrentelnök írja:

Értelmiségiek találkozója Hencidán

Olyan esemény részesei és szervezői voltunk május 30-án Hencidán, amelyről szeretném, ha mások is tudnának. A község párt-, állami és gazdálkodó szervei a HNF kezdeményezésére találkozóra hívták azokat, akik a község szülőitől és az elmúlt negyven év alatt diplomát szereztek. Közülük meghívót küldtünk el az ország különböző tájaira, sőt Párizsba, Washingtonba is. Kértük a meghívottakat, jelezzék, részt kívánna-e venni ezen a rendezvényen? Nagy-nagy örömmel szolgált, hogy negyvenkilencen igennel válaszoltak és el is jöttek, hiszen halaszthatatlan elfoglaltság miatt levelet, táviratot küldtek.

Felkértük Tóth Sándor festőművész-tanárt, a falu szülőit, az iskola volt tanulóit, később tanárát egy kiállítás megrendezésére. Örömmel tett eleget a kérésnek, s a kiállításra több hencidai témájú képet is hozott.

A rendezvény 30-án 10 órakor kezdődött, Csösz Szigmond tanácselnök nyitotta meg. Ezt követte a kiállítás ünnepélyes megnyitása és megtekintése. Ezután a község életével, el-ért eredményeivel, céljaival, gondjaival ismerkedhettek meg a vendégek. Ebéd előtt meglátogattuk a vadászkestélyt és a Marvosz fánakelvető üzemét. Ebéd után kötetlen beszélgetésre, a múlt felidézésére került sor.

Sokan megkérdezték, hogyan született ennek a találkozóznak az ötlete?

Az egyik kollégánknak feladata volt a főiskolán, hogy gyűjtse össze az elmúlt két évtizedben az iskola hány tanulója szerzett diplomát. Magunk is meglepődünk, hogy harminc fölötti számot kaptunk. Ugyanakkor az utóbbi években egyre nehezebb az iskolába szaktanárt, a tsz-be mérnököt, orvost, védőnőt, gyógyszerészt tanulni a megüresedett álláshelyekre. Ez a két tény foglalkoztatott bennünket, egyre többet beszélünk róla, s létrejött ennek a találkozóznak az ötlete. Úgy gondoltuk, akik kötődnek a faluhoz, feltétlenül reagálnak a meghívásra, s ha magunk mögött tudjuk erkölcsi támogatásukat, bátrabban

tudjuk megvalósítani céljainkat.

Az elhangzott tájékoztatóból kitűnt, hogy Hencidán tudatos küzd fennmaradásáért. Ez az előregedő község olyan létesítmények megvalósításába kezdett, amelyek a megifjodás tárgyi feltételeit biztosítják. A falu vezetői felismerték, hogy sürgősen lehetőséget kell teremteni olyan közönségalakító tevékenységi formákra, amelyek a lakosság szemléletét olyan irányba terelik, hogy kisebb-nagyobb közösségei az egyének aktív részvételével legyenek képesek értékek létrehozására, megőrzésére.

Megható volt valamilyen számára, hogy a jelen lévő diplomások bármilyen régen kerültek is el a faluból, vállalják a hencidaiságot, készek tenni a faluért, s hozzájárásaikkal ennek hangot is adtak.

A napra érzelmi telítettség és meghatottság volt jellemző. Mindannyiunkban felvetődött, hogy ezt a kezdeményezést folytatni kell, mert valamennyien gazdagabb leszünk általa.

Vass Ilona

Állati ösztönök

A debreceni állatkertnek sok a látogatója manapság. Hétféteken, ünnepnapokon benépesülnek a park sétálóújtjai és csodálkozó szemek figyelik a két- és négy lábúak hétköznapiit.

A honi erdeinkben is megtalálható kisebb vadak külön elkerített területen kaptak szálláshelyet. A vidáman szaladgáló őzikek a legkisebbek kedvencei. Igaz, a szaladgálás hármójuknál már csak múlt időben érthető.

Az első illetéktelen behatolást a múlt héten fedezték fel a gondozók. Az egyik vemhes állat nem mozdult a helyéről, csak fájdalmas hangokat hallatott. Azonnal megvizsgálták és a szakértő szemek konstataáltak a diagnózist: nyílt törés a hátsó lábán. Nem tudták mire vélni az esetet, hiszen az őzike amúgy szelíd állatok hírében állnak. Kizárták azt, hogy egymásban tettek volna kárt, a sérülés erőszakos behatolásra utalt. Az állatorvos is csak sajnálkozva csóválta a fejét. Rögzítő kötéssel nem lehetett alkalmazni a sebesülést válfaja miatt, amputációnak meg azért zárták ki a lehetőségét, mert az állat anyai örökök elé néz, és félt, hogy a születendő gida élete is veszélyben fo-

Vajon világra hozza-e ilyen állapotban útdját a törött lábú őzike? (Fotó: Kalmár István)

rogn. Ezért maradt a helyi kezelés és az őz fájdalma. Az esemény felett azonban nem lehetett napirend tenni, mert rákövetkező éjjel és a harmadikon is ugyanilyen galád cselekedet áldozata lett két hasonló kisvad. Az állatkert vezetői nem tudják, hogy egy örült garzdálkodók-e éjszakánként, vagy szervezett csoport.

Úgy tanultam biológiából, hogy az ember értelmes lény, gondolkodni képes, nem az őstőneire hallgat,

hanem az észére. Ez különbözteti meg az állattól. Vajon az ismeretlen elkövető élővilágunk melyik fajtájához tartozik? Mert hogy nem gondolkozik, az biztos. Csak az őstőneire hallgat, mutatják a tények.

Volna egy javaslatom, amit nagyon örülnék, ha megfogadna. Próbáljon meg a sötétség leple alatt behatolni az orszolán ketrecébe és „őfelségét” sértgesse...!

W. Gy.

Szocializmus fogalmát, ohat káoszmozgalom, turális tevékek kezdetektől kibontakozott.

A történelben látjuk a helyekben, iskolai oktatás az olvasókörök. Hallani a get magával üldözött szaveteket. Vissz szabadiskolák dolgozókkal telmiesiek, nemcsak a tuvel, hanem ekeivel is igye to napi munk hallgatokat. teremtette a sok, gondolat August Bebe Ernő, de Weitingre és lágírú közz irodalom és ra, Nexőre, K

Ha az aláb tura történel sorban arra amely a műv hogy a próf önmagáért, szerveződjék, nelmi küldet

Lenin han ab ovo nem tal. Mint me is lehetett csak tudatol csak hangsúlyozta káoszmozgalom harci formáj az eszmei k a munkásság ténelmi fel Többek közt lom segítség

Köszöntő me a 37 es zódott. De Együttes na tott kértéses emberélet d a magyar né életésére, fölkennt forr tizedek halr is sorsa var történelme. mentre való nult itt ism életéről, pall velőknek s szönhetően, el ezernyi é dett az itt A DNE egy rákényszerít magasabb ményrendsze élvezhetőség gével, igény sainak elisn kai képzetti ségével, Húzóerőt je amatőr no ban.

A művés sok szép k dr. Béres A soktól) soka arról, mifél a falvakbar szakába ny tyus-, biléte és regruta mozgással ket az apró a gyermekt S ma is f tunk elein illemerol, dialektusok nek miben péseik köz dünk. Így ha az együ zeniten ta sietünk les a nadir az, lében kijel Tény viszo régiókn n ban — jó DNE az él

Munkásmozgalom, munkásművelődés

Szocializmus és kultúra vitathatatlanul rokon fogalmak. Ha e kettőre együtt gondolunk, óhatatlanul eszünkbe jut a munkásmozgalom közel másfél évszázados kulturális tevékenysége, a meghatározó egyszerű kezdetektől a hatalom megragadása után kibontakozott kulturális forradalomig.

A történelmet megjelenítő képzetünkben látjuk a vendéglői kocsizobákban, műhelyekben, munkásklubokban összegyűlt, az iskolai oktatás hiányait pótló munkásokat, az olvasóköröket, az első munkáskönyvtárakat. Hallani véljük a dalárdákat, a közönséget magával ragadó — s épp ezért gyakran üldözött szavalókórusokat, színjátzó együtteseket. Visszaidézzük emlékeztünkbe a szabadiskolákat, szemináriumokat, ahol a dolgozókkal rokonszenvező elkötelezett értelmiségiek, tudósok, művészek, politikusok nemcsak a tudományos szocializmus eszméivel, hanem egyúttal a kultúra legjavá értkeivel is igyekeztek megismertetni a farszót napi munka után újra és újra összegyűlt hallgatókat. Ez az általános munka megteremtette a munkássorból felnőtt politikusok, gondolkodók, művészek generációját August Bebelről Frankel León át Garami Ernőig, de utalhatunk a munkás-filozófus Weitlingre és Dietzgenre, a pékségéből világhírű közgazdászra lett Varga Jenőre, az irodalom és képzőművészet óriásira: Gorkijra, Nexőre, Kassáakra, Derkovitsra is.

Ha az alábbiakban a szocializmus és kultúra történelmi kapcsolatáról szólnunk, elsősorban arra a folyamatra kívánunk utalni, amely a művelődés eszközeivel segítette elő, hogy a proletáriátus „önmagában valóból önmagáért valóvá váljék”, azaz osztálytársaszerződjék, felismerje és vállalja történelmi küldetését.

Lenin hangzott, hogy a munkásosztály ab ovo nem rendelkezik forradalmi tudattal. Mint mondta: „a munkásoknak nem is lehetett szociáldemokratá tudatuk. Ezt a tudatot csak kívülről vihették be.” Ezért hangsúlyozta Lenin, hogy a szocialista munkásmozgalomnak három, egyaránt fontos harci formája van: a politikai, gazdasági és az eszmei küzdelem. Ez utóbbi célja, hogy a munkásság mind szélesebb tömegeit történelmi feladata felismerésére ébressze. Többek közt a munkás művelődési mozgalom segítségével.

A klasszikus kapitalizmus időszakában az iskolarendszer a dolgozó néposztályok gyermekei számára csak a minimális, a termelés igényei által megszabott képzést biztosította. Ezért az egész korai időkől kezdve a munkásmozgalom feladata volt, hogy pótolja, illetve ahol kell, ellensúlyozza a hivatalos oktatási rendszer hiányait, vagy eredményeit.

Gondoljunk csak a századforduló oroszországi vasárnapi iskoláira (egyik ilyenben tanított N. K. Krupszkaja is), ahol az általános műveltséget adó közismereti tárgyak révén jutottak el a hallgatók a politikai műveltséghez, a kizsákmányolás szisztemájának megértéséhez, a természetismeret világkép elemeihez, a cári önkényuralom rendszerének tagadásához. De utalhatunk a balmazújvárosi földművelő egyesület néhány kötetből álló „könyvtárára”, amely az ifjú Veres Péter számára jelentett a társadalmi haladás útján életreszóló indítást. Itt az öregektől, a 90-es évek agrárszocialista mozgalmainak veteránjaitól kapta első olvasmányait: a marxizmus tanításait népszerűsítő füzeteket, a közérthetőbb természet-tudományos munkákat, s velük Voltaire és Tolsztoj könyveit is.

Ebben a közegben a kultúra fegyver volt, elkerülhetetlenül azzá vált. Mégis Tolsztoj és Zola, Voltaire és Darwin munkásságának volt egy szocialista — munkás olvasata. A hivatalos, szószékéről és katedráljáról hirdető, a társadalmi viszonyok örökké valóságát hirdető felfogással szemben arról szólt, hogy ezek a hivatalos „értékek” hamisak, a világra semmisen örök, csak a változás, s ami arra megérett, azt meg kell, meg lehet változtatni.

Jellegzetes, hogy az elmúlt másfél évszázad szinte minden, a munkássorból felnőtt szocialista politikusa olvasmányai, egyebek között a szépirodalom körébe tartozó könyvek révén került közel a munkásmozgalomhoz. Egy-egy idősebb kolléga, szakszervezeti, régebben egyetemi könyvtáros csak az első indítástait adta. A munkások igazi tűz-irányítói Petőfi és Csernyisevszkij, majd Jack London, Upton Sinclair és Gorkij voltak. Általuk jutottak el sokan életre szóló elkötelezettséggel a marxizmushoz, majd a mozgalomhoz.

Kende János

KÖSZÖNTŐ

A Debreceni Népi Együttes műsoráról

Köszöntő — ez volt a címe a 37 esztendeje szerveződött Debreceni Népi Együttes napokban bemutatott kétrészes műsorának. Az emberélet deléhez közelít hát a magyar nép táncincsenek életésére, népszerűsítésére föltek formáció, s az évtizedek halmaza jelzi: nem is sorsa van már, hanem történelme. Egész regimetre való férfi és nő talán itt ismereteket a népről, pallérozódott a nevelőknek s egymásnak közhelyen, raktározhatott el ezernyi élményt, nemese-dett az itt diktált etikától. A DNE egykoron valóságos rákényszerítette társaira a magasabb nivót, követelményrendszer, műsorainak élvezhetőségével, illetékességével, igényességével, táncosainak elismerendő technikai képzettségével, lelkeségével, tudatosságával. Húzóerőt jelentett tehát az amatőr néptáncmozgalomban.

A művészeti vezető, a sok szép koreográfiát kiöltő dr. Béres Andrásról (és másokról) sokat megtudhattunk arról, miféle táncok dívtak a falvakban a vasárnap éjszakába nyúló arató-, banyus-, bilétes-, nős-, páros- és regrutabálokban, miféle mozgással múltatták idejüket az próbbak, a játszó, a gyermekbálok alkalmával. S ma is fogalmat alkothattunk eleink táncrendjéről, —illetmerol, az egyes táncdialektusok különbözőségeinek mibenlétéről, ha fellépeik közönségévé szegődünk. Így van ez akkor is, ha az együttést ma nem a zeniten találjuk. Mindjárt sietünk leszögezni: nem is a nadír az, amelynek közelében kijelölhető a helye. Tény viszont, hogy szűkebb régióink néptáncmozgalmában — jó ideje — nem a DNE az élcspat, a vezető

erő. Műsoruk láttán, amely egyébként kellemes hangulatú estét eredményezett, erről alaposan meggyőződhetünk. Az együttes ma is tetesztős, a nép egykori táncainak lelkét, lényegét, szellemét felelősen őrző, könyveden tolmácsoló koreográfiai színrevitelére vállalkozik. Babos Károly, dr. Béres András, Foltin Jolán, Gyalogh László, Lelkes Lajos, Neuwirth Annamária és dr. Varga Gyula régi és újabb táncalköltevényei színpadra valók, sikerre hitelesítettek, kellően látványosak, mentesek a túlhajtott mutatóságtól, az elrugaszkodott dinamizmustól s egyéb kedvetlenítő, rossz ízű „zamatoktól”. A zeneszerzők (Bencze Lászlóné, Budai Aladár és Rómer Ottó) megérintetten írták a megszólaló muzsikát. (Az esten a DNE zenekara Bencze Gyula és a Neo-Ant együttes Rómer Ottó vezetésével működött közre). A produkciók összessége nagyjából kirajolta előttünk a magyar táncvilágát, az egykori magyar táncterületet. Láttunk feldolgozott anyagot a Rába-közéből, a Hortobágyról, a Sárközéből, Erdélyből, a Palócólóról, a Dél-Alföldről és máshonnan.

S most jöjjön a: de. Aminek kitétele a kivitelezés sikerületlen volta miatt kell sort keríteni. A műsorokozló, Kállai Gábor karvezető (aki főleg az utóbbi időben tette magát fölöttébb hasznossá az együttes élén) a Hortobágyi pászortáncokat jelentette be elsőnek. Különösnek tarthatta ki-ki, hiszen ezt gyakran finálénak szánták-szánják rendkívül látványossága miatt. Itt azonban csupán kedvcsináló szerepe volt. Nem könnyű előadni a Pászortáncokat (dr. Béres András és dr. Varga Gyula szerzésével), forgatógós, lendü-

letes tánc ez, a fiúknak bogatokat, fokokokat kell forgatniuk, sok a lehetőség a hibázásra. Ezekből a „lehetőségekből” a táncosok sokat „kiaknázta”, gyakran láthattuk őket pontatlannak, tévesztőnek, ütemet vesztő tanácsatlannak. Így aztán érthető is volt, hogy nem ezzel a számmal akartak tetézni, erre alkalmasabbnak bizonyult a szintén imponáns, ráadásul illetetlen, nagy kedvvel bemutatott Dél-alföldi. A nagy kedv, az igyekezet egyébként végig munkált a fiatalokban, amiképpen a fiatalok, sok hibával „fűszerezett” produkciójukat éppen ez a jól látható törekvés tette szimpaticusnak. Különösen senki nem tűnt ki a gárdából egyéni rátermettségével, de nem is balett ez, hogy gyakran a szólókban jusson az elkápráztatás feladata, itt a közösen (lehetőleg minél többen) végzett mozdulatok, táncmotívumok dominálnak.

A műsorok az első részben mindenképp az önbizalomhiány gyengítette a teljesítményt. Aztán fokozatosan magára talált a társaság, egyre jobban hitt magában, s már nem hibázott annyit. Így az előadást a végére sikerült jó hangulatúvá melegíteni. A tapsvihar persze nagyrészt annak volt köszönhető, hogy a széksorokban hozzátartozók, ismerősök, barátok, családtagok, „szimpatizánsok” ültek; egy pártatlanabb, a színpadra kritikussabb szemmel tekintő nézősereg valószínűleg jobban kímélte volna a tenyerét. Végezetül: a csoportban megmutatkozott a markáns, ütőképesség, hatni és teljesíteni tudó, lelkes együttesé válás lehetőségé. Jó lenne, ha ez bekövetkezne.

Erdel Sándor

A királyi fametsző

Buday György nyolcvanéves

Közel fél évszázada, 1938. decemberében, a Szegei Fialatok Művészeti Kollégiumának vezetőjét, a márkülföldön is ismert fametszőt az angol Royal Society of Painter-Etchers and Engravers tizennyolc jelölt közül tagjává választotta s ettől kezdve viselhette a Királyi Fa- és Rézmetszők Társaságának kijáró megtisztelő címet. A ma is fanatikus megszállottsággal dolgozó művész, a szegei egyetem egykori grafikai lektora a London melletti Goulson szanatóriumában ünnepelte az év áprilisában nyolcvanadik születésnapját. Ez az évforduló magyar részről is újból ráirányította a közvélemény érdeklődését. Itthon szinte teljesen elfelejtették, nevét csak a szakemberek és a kortársak szűk csoportja őrizte. E méltánytalan hallgatás csendjét a felszabadulás után két budapesti kiállítás törte meg, majd 1970-ben a Corvina adott ki albumot válogatott fametszeteiről.

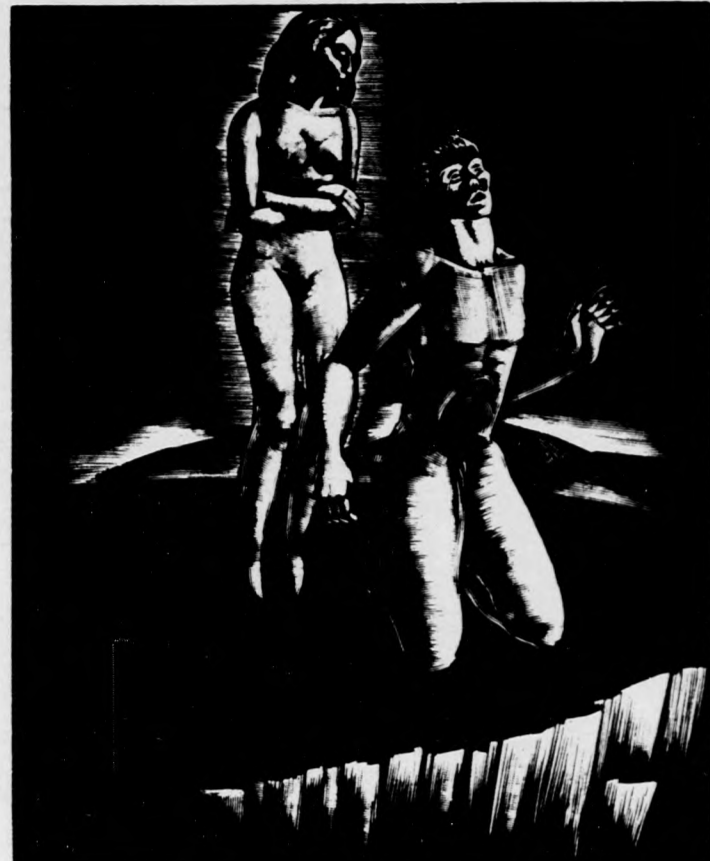
Buday György 1937 óta külföldön él. Olasz ösztöndíjjal utazott Rómába, majd a fasizmus elől Londonba emigrált s csatlakozott az ott élő magyarság haladó mozgalmához. 1945 után hazalátogatott s a londoni Magyar Intézet vezetésével bízták meg (1848—49). De aztán ismét megszakadt vele a kapcsolat. „Csak egy-egy levelezőlap, egy-egy munkájának híre jutott el hozzánk. Művészetét hallgatták vette körül, kárteknő, igaztalan hallgatás” — írta róla két évtizede Ortutay Gyula a Művészet folyóiratban...

Már kisdíjak korában tevékenykedik. Az iskolában vakmerő hangú litografált önképzőkori lapot ad ki. Középkolai tanulmányait Kolozsvárott végezte s közvetlenül érettség után került át Magyarországra, Szege városába. Jó ideig természet után készített stúdiomunkákat. Majd gyűjtőútjain egyre mélyebben tanulmányozza az alföldi paraszt különböző típusait. Mindez új és megérző élményt jelentett az erdélyi székely, a mezősegi és kalotaszegi magyar, a barcasági szász és különböző vidékek román paraszt népe után. E gyűjtőútak eredményeként a kollégiumok a tömörült Szegei Fialatok évről évre kiadják a Szegei Kis Kalendáriumot, amelyek élénk tárják a néprajzi életközösségek törvényeit és a falukatól legfőbb eredményeit, továbbá a szegei, hódmezővásárhelyi, kiskunsgási tanyai és csángó parasztdalokat. Buday működésének ez a fejezete, valamint a Szegei Fialatok Művészeti Kollégiumának tevékenysége külön monográfiát igényelne.

Hagyományt ébresztő grafikai tevékenysége a szegei-alsóvárosi boldogasszony-napi búcsú fába vésésével kezdődött. E tragikus képsorozat évek óta formálódó látomások megfogalmazása s mindmáig Buday legértékesebb műveivel tartozik. A parasztság tragédiájának vetülete ez a szöveg nélküli, Masereel képregényeit idéző sorozat. A további művekben mint illusztrátor szólal meg. Ennek jelentős állomása Ortutay Gyula nyiri betyárnóták és balladák tartalmazta gyűjteményéhez vésett nyolc grafikája. Az író még egyetemi hallgató korában vállalkozott arra, hogy a folklór szempontjából rendkívül elhanyagolt területet, tájegységként feldolgozza. Élményei a magyar karakterológia átértékeléséhez nyújtottak adatokat. Buday érzéletes módon oldotta meg feladatát. Metszetein a szavak ritmusa, a formák parancsa nyomán ott vibrál a halódó babonák és balladák kavargó misztikuma, a nyugtalanság és nyomorúság feszült csendje. Bogár Imre balladához például az akasztófa körül játszó fény, a Három Szegénylányhoz a messze háttérben égő tanya, míg a megbilincsel szegénylányhoz a börtön ablakán beszűrődő fény nyújt riasztó félelmetes kísérletet.

Arany János balladák kötetében meggyőzően állítja elének a nagy költő tragikus alakjait. A népművészeti elemeket itt is felhasználta s az esetlegességekből kibontva tisztán hozza elének a cselekményekben benne rejülő tragikumot. Így például Agnes asszony, Zách Felicián, vagy a Vörös rébék képkíséreténél megtárlálta azt a formát, ahol a belső és a külső tartalom magas rendű egységben találkozik. A Székely népből a Székely népből Ortutay gyűjtötte anyagában a székelység pusztuló hagyományvilága kendőzetlen szépségében szólal meg. A lelki problémák zajtalan harca vívja küzdelmét ezeken a metszeten. Lapjain nemcsak a Kádár Katák, Júlia szépleányok, Homlodi Zsuzsannák és sok más balladai egyéniség sorát éli át, hanem az egész székelyorsót.

De képzőművészeti formába öntötte Buday a Nyír- és Rétköz mesevilágát is. Buday itt negyvenöt fametszetben a primitív ember természetét és emberföltöltit összeolvastó világát

Buday György
1935

Madách: Az ember tragédiája, 15. szín

építette fel. A falra vetődő félelmetes árnyékok, a viharban előregörnyedő fak, mesebeli várak és paripák ábrázolatait metszetein egy középpontú rendszer fókuszába zsúfolja. Az ember tragédiája illusztrálásán olyan elődel is kellett számolnia, mint Zichy Mihály, akinek rajzait bőszeletti, politikai és erkölcsi reflexiók szövik át. Buday inkább a kor szocialis légkört hangsúlyozza.

Mauriac: Jézus életének illusztrálása 1937-ben a párizsi világkiállítás könyveszeti nagydíját, a Grand Prix-t jelentette számára. Buday itt Jézus alakját modern emberré váltja, mint ha Erdélyben játszódna le a történet, a szereplők is többnyire székely figurák, míg a városokba kényszerülő nép, a forradalom előtti izzó hangulat, az összeomlás, az átalakulás, az impériumváltozás, a kenyérrért folyó harc katalizmát a Keresztury Dezső Ungarn című antológiájában jelentette meg.

Kétségtelen, hogy Buday Györgynek a szigetországban kibontakozó stílusa és tematikája módosult és igazodott az angol ízléshez és felfogáshoz, de sohasem tagadta meg magyarságát. Nosztalgias vágyakozása az otthoni évek után ébren tartotta vágyakozását s megőrizte kifejezőmódjának ősi gyökereit. Angliai munkáiból emeljük ki Shakespeare Athéni Timonjának illusztrálását, ahol az epizódok helyett portrésorozatot vésett s a történetet Timon arcának változáival érzékelte. Tevékenységének gazdag nyilvánulásából szóljunk arról, hogy a nagy angol tipográfussal, Harry Carterrel közösen könyvet írt Misztófalusi betűről, tudományosan is bizonyítva, hogy az úgynevezett Janson betűtípus eredetileg az egykori kolozsvári nyomdász, Misztófalusi alkotása.

Dr. Tóth Ervin

Kedvezményes mozibérlet-akció

A Hajdú-Bihar Megyei Moziüzemi Vállalat új, kedvezményes mozibérletet bocsát ki a nyári hónapokra. A jövedelemmel nem rendelkezők, tanulók és nyugdíjasok részére kedvezményes filmnézési lehetőséget biztosít a bérletvásárlás. Az ifjúsági és nyugdíjasbérlettel rendelkezők kedvezményben részesülnek jegyváltáskor. A bérletszelvények korlátozás nélkül, a megye valamennyi filmszínházában, a bemutatásra kerülő filmek bármelyikére érvényesek, természetesen a videovetítésekre is. Az ifjúsági nyári bérlet ára húsz, a nyugdíjasoké tíz forint.

A kedvezményes jegyek minden esetben a mozik I. számú helyővezetébe szóló helyfoglalást biztosítanak. A bérletek, a mozik pénztárában és a közönségszervezőknél válthatók az egész nyár folyamán.

A harmincöt milliméteres mozikban az alaphelyű filmekre a nyugdíjasok hat, a tanulók öt forintért váltanak jegyet, a felemelt helyűakra tíz, illetve hét forintért. A tizenhat milliméteres mozikban az alaphelyű filmekre hat, illetve öt, a felemelt helyűű filmekre nyolc, illetve hét forintért válthatók belépőjegyek.

KIVÁGANDÓ

Jubileumi játék

Hajdú-bihari Napló és a Centrum Áruház közös akciója

NÉV: .....

Lakcím: .....

Vásárlás igazolása

P. H. Gyűjtőláda az áruház földszintjén

25 ÉVE A CENTRUMBAN

APRÓHIRDETÉSEK

INGATLAN

Nyíregyháza háromszobás ház 635 n.-öl kerttel elcserélendő Debrecen OTP-s lakás 3 szobás OTP-s lakás. Ráfizetést kérek. Nyíregyháza, Debrecen u. 72/C.

Belvárosi ház ingatlant, gázvezetékkel alapozott 3 szobás lakással, azonnal beköltözhető. Érdeklődni 17 óra után. Csapo u. 4. III. 53. Telefon: 19-833.

Elcserélendő utcai 2 szobás, 2 bejárati különálló önkormányzatos házra 3 szobás szövetkezeti I. emeletig. „Szapanos u.” jellegére a kiadóba.

Vámpórséri műút mellett lakható ház 250 n.-öl zártkerti ingatlant eladó. Érdeklődni a 27-378-as telefonon.

Belvárosban eladó 3 szobás étkező családi 1600 000 Ft. „Garázs van” jellegére a kiadóba.

Eladó minden igényt kielégítő 91 nm alapterületű családi ház garázzsal, melléképületekkel. Érdeklődni mindennap 13 óráig. Debrecen, Monostorpályi u. 12.

Borsod megyében eladó 3 szobás, önkormányzatos családi ház telekkel. Irányár: 850 ezer Ft. „Romantikus helyen” jellegére a kiadóba.

Több családnak alkalmas sok helyiségű álló sorokházi lakás garázzsal, kétszintes gazdasági épülettel 230 n.-öl telekkel eladó. Viz, gáz, ipari áram van. 2 szobás, önkormányzatos lakást beszámítok” jellegére a kiadóba.

Két lakás építésére alkalmas 400 n.-öl telek eladó. Viz, villany van. Szabolcs u. 11. Érdeklődni a 41. alatti.

Nyíl u. 58. alatti ház azonnal beköltözhető. Érdeklődni a helyszínen szombat, vasárnap.

2 szobás beköltözhető sorokházi 160 n.-öl telekkel eladó. Kerti u. 27.

Kétszobás zuhanyzó faház erdő mellett, Solymáron, két buszmegállóval július hónapra kiadó. Érdeklődni nap közben a 06-1220-623-ot telefonon.

Boda, Lorántffy kertben 275 n.-öl zártkerti fiatal gyümölcsös eladó. Vezetékes víz, villany, szerszámterelő van. Érdeklődni este 6 után 12-806 telefonon vagy személyesen, Poroszlay u. 20. III. 3.

LAKÁS

Belvárosi 70 nm-es 2 és fél szobás önkormányzatos tanácslakásomat elcserélném egyenértékű másfél szobás OTP-s vagy szövetkezeti. Érdeklődni 18 óra után a 28-664-es telefonon.

ALBÉRELET

Kétszobás üres, önkormányzatos lakás azonnal kiadó. Érdeklődni a 11-506-os telefonon.

Tócsókertben garzonlakás kiadó. „Hosszabb időre” jellegére a kiadóba.

UNIÓ JUNIÁLIS VÁSÁR

június 11-től 13-ig

20-30%-os árengedménnyel árusítunk női és férfiszandálakat valamint fűszandálakat 31-től 40-es méretig.

Az Unióban a juniálison is olcsón vásárolhat!

Fönix RUHÁZATI KERESKEDELMI VÁLLALAT

EGYÉB

Redőny, relax készítem vállalom árengedménnyel. Telefon: 25-924.

Kerítésdírfonatok műanyagból, horganyzottból, betonozottból, csibedrótonat, rabszálakból legolcsóbban. Díjmentesen szögcsatlós, feszítőhálós szállítás. Álmos u. 8.

Pianínó, páncéltűk, gyakorlószáraz alkalmas, olcsón eladó. Telefon: 25-276 személyesen, naponta 17 óra után, Csáfordi Imre, Hatvan u. 6. I. em.

Tollat legmagasabb áron veszek. Hívásra házhoz megyek. Telefon: 21-632.

Egy db üvegezett szobát kiskisegélyt eladó. Kiskisegélyt eladó. II. 9. 17-811.

Pianínó eladó. Debrecen, Jerkó u. 18. I. 6. Érdeklődni 15 óra után, mindennap.

Jó állapotú gyerekjátékokat, játék babákat, kárpátokat, „Arva kislány” jellegére a kiadóba.

Régi stílusú, házi bútort, asztalt, lakberendezési és dísz tárgyakat, régi szőnyegeket, órákat, porcelán fejű babát veszek. Telefon: 10-250.

Parkettacsiszalást, -lakozást vállalok. Szécsényi utca 30.

Vízumintézés, rövid határidőre. Kedd, csütörtök 15-18 óráig. Telefon: 15-710.

Reluxa 750-850 Ft/nm, tiszta felület, díjtalan felmérés, szerelés. Telefon: 19-916.

EGYÉB

Redőny, relax készítem vállalom árengedménnyel. Telefon: 22-826.

Békéscsaba I. osztályú pirosmázás cserépet keresek megvételre. 3-4000 vagy 1200 darabot és 35 kúpát. Petőfi tér 20-21. III. 4. Telefon: 20-487.

Képmagnóbeszélő, Poroszlay út 96. Telefon: 18-901.

Napocsibe F-1-es kapható és előjelezhető. Pesti u. 13.

Parkettázást raktáron lévő száraz anyagból, csiszolás, lakkozás, puha ragasztás garanciával. Vidékre is. Minőségű kivitelben. Luther u. 46. Szendi. Telefon: 14-753.

Bontásból kikerült, használt három ajtó és két ablak, tokkal, öntöttvas fürdőakad, és kétajtós szekrény olcsón eladó. Cegléd u. 18. Csak szombaton. Telefon: 13-409.

Jó állapotban lévő fehér mész babakocsi eladó. Sinaí M. u. 3. IX. 27. Domus mellett. Érdeklődni este 7 óra után.

Antik stílusú, régi szőnyegeket, festményeket, „Igeny veszek.” jellegére a Hirdetőbe.

4 keretes mézpergető, mézeskanál, 2 m új deszka eladó. Bocskai-keret, Gyöngyvirág u. 9. szombat, vasárnap.

4 személyes lakókocsi bérlendő július 22-23-ig. Kedd, csütörtök 15-18 óráig. Ajánlatok: 17 óra után a 25-627-es telefonon.

Gumis felszerelés, centrozógép eladó. Nagy J. u. Hajó u. 8.

Menyasszonyi ruhák kölcsönzése nagy választékból. Vörös Hadsereg útja 77.

Horgászfelszerelések, élő és műcsalik vétele és eladása a „Csali” horgászboltban. Bejárta az Arpád téri ABC üzvegyszavatója mellett.

Mély fájdalommal tudjuk, hogy

ÓZV. HALASZ GABORNE
Hétel Bakó Emma 98 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunkat június 12-én, pénteken 12.30 órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Boka Károly u. 3. Előző: Kurucz utca. A gyászoló család.

Régi üveg, majolika porcelán, réz, vaskaraj, festményeket, bútort, órákat, szőnyegeket, kézimunkát, játékokat porcelán fejű babát veszek. Szamosfalvi, Simeonyi út 7/A.

Forgalmas helyen beült virágágyás eladó. „Nyári áradás” jellegére a kiadóba.

Szombaton délután Debrecen és Vámpórséri közötti főútvonalon elveztettem refúvion hangszertemet. Kérem a becsület megadását. hogy a 25-648-as telefonon értesítsen.

Fürészgép eladó, 650-es, benzinnemű, gyáruval egybeépített. Hajdúszobos, Landler u. 43/B.

Hárfa eladó. „1926” jellegére a kiadóba.

MIRTUSZ,
menyasszonyruha-kölcsönző szalon, a menyasszonyruha-kölcsönzésre, kölcsönzője.

Vörös H. útja 34., felemelt.

Bejárta a Centrum Áruház és Sportszerbolt között.

HALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudjuk, hogy szeretett gyermekem, drága jó férjem, édesapám, nagypapám, **MATE JÁNOS,** a Hajdúszági Bőrgyár dolgozója 47 éves korában váratlan hirtelenséggel elhunyt. Szeretett halottunkat június 12-én, pénteken 12.30 órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Boka Károly u. 3. Előző: Kurucz utca. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudjuk, hogy

ÓZV. HALASZ GABORNE
Hétel Bakó Emma 98 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunkat június 12-én, pénteken 12.30 órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Boka Károly u. 3. Előző: Kurucz utca. A gyászoló család.

Régi üveg, majolika porcelán, réz, vaskaraj, festményeket, bútort, órákat, szőnyegeket, kézimunkát, játékokat porcelán fejű babát veszek. Szamosfalvi, Simeonyi út 7/A.

Forgalmas helyen beült virágágyás eladó. „Nyári áradás” jellegére a kiadóba.

Szombaton délután Debrecen és Vámpórséri közötti főútvonalon elveztettem refúvion hangszertemet. Kérem a becsület megadását. hogy a 25-648-as telefonon értesítsen.

Fürészgép eladó, 650-es, benzinnemű, gyáruval egybeépített. Hajdúszobos, Landler u. 43/B.

Hárfa eladó. „1926” jellegére a kiadóba.

MIRTUSZ,
menyasszonyruha-kölcsönző szalon, a menyasszonyruha-kölcsönzésre, kölcsönzője.

Vörös H. útja 34., felemelt.

Bejárta a Centrum Áruház és Sportszerbolt között.

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk.

VARGA ISTVANNÉ
temetésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bánatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk.

CZINA JOSEF
temetésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bánatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk.

LUDANYI SÁNDORNE
temetésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bánatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk.

IFJ. SIPOS JÁNOS
temetésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bánatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk.

FÜLÖP MIHALY
temetésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bánatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.

Sírköszönet
Megtört szívvel tudjuk, hogy

NAGY LAJOS
síremlékválása 1987. június 13-án, szombaton lesz a Debreceni Köztemetőben (12-es tábla, 24-es sor, 31-es sír). A gyászoló család.

Közületek, figyelem!

Június 15-20. között vásárlásaik után

10% engedményt adunk

Debrecenben, a Bethlen u. 40. sz. alatti motorboltunkban

VIKER

EXPRESSZ

Elcserélem jól jövedelmező, belvárosi, házfelújított másfél szobás tanácslakásomat hasonlóra. „Lehet Vénkert, Ujkeret” jellegére a kiadóba.

Eladó Petőfi tér 4. II. 5. alatti 60 nm-es szövetkezeti lakás 1988 évi beköltözéssel. Érdeklődni 18 óráig.

Elcserélem 3 szobás házfelújított lakásomat hasonló tanácslakásra. Bősörmenyi út 69. sz. 3.

Autómentés, gépjárműszállítás: 2,5 tonnáig. Állandó telefon-ügyelet: 16-000. CB: 7. Termál.

BÚTOR

Modern bútor vétele, eladás, hagytatok is. Tel: 18-356.

Székényorsók, üdögarnitúra vétele, eladás. Külsővárosi tér 12. Telefon: 28-400.

Bútorok, nagy választék. Létavértes Árpád u. 22.

Antik bútorokat, festményeket, dísz tárgyakat, egyéb régiséget veszek lakások berendezéséhez. Csapo u. 51. Telefon: 22-937.

Sába hálószoba és Saci II. gyermekszoba-bútor olcsón eladó. Érdeklődni lehet: Debrecen, Hajnal u. 19. 11-17 óra után, 13-án egész nap. Szilágyi István Debrecen, Hajnal u. 19.

Hitelmentes, 2 szobás étkező szövetkezeti lakás eladó 750 ezer Ft-ért. Októberi beköltözéssel Debrecen, Görgey u. 20. IV. 35. Érdeklődni 18 óra után.

Nagyerdőn, Gvadányi u. 16. 180 n.-öl telek 143 nm-es 4 szobás ház fele részben vagy egészben készpénzért eladó. Mindkét rész félkomfortos. Telefon: 22-787.

Bethlen utcán eladó 2 + fél szobás szövetkezeti lakás 1988 évi beköltözéssel. Ázonnal beköltözhető. Érdeklődni: Garay u. 13.

Nagyerdőn 3 szobás, étkezős, tehermentes társasházi lakás garázzsal szűres eladó. Érdeklődni: Debrecen, Izsó u. 14. I. 1. Tel.: 22-773.

Tanács 2 és fél szobás-összkomfortos, parkettás lakásomat elcserélném tanácslakásomra, esetleg egy darab máslelőre. Erteleklődni lehet: Debrecen, Varga u. 1. III. 21. Érdeklődni 18 óra után.

Hitelmentes, 2 szobás étkező szövetkezeti lakás eladó 750 ezer Ft-ért. Októberi beköltözéssel Debrecen, Görgey u. 20. IV. 35. Érdeklődni 18 óra után.

1+2 fél szobás szövetkezeti lakás OTP + kp.-val, garázzsal vagy nélküle eladó. Érdeklődni az esti órákban, szombat, vasárnap egész nap. Domokos Lajos u. 13. VII. 32.

Nagyerdőn, Gvadányi u. 16. 180 n.-öl telek 143 nm-es 4 szobás ház fele részben vagy egészben készpénzért eladó. Mindkét rész félkomfortos. Telefon: 22-787.

Eladó két szobás, fürdőszobás kertesi családi ház. Érdeklődni 18 óra után és hét végén. Debrecen, Bellegelő 203. A KPM-mel szemben lévő utcában, jobb oldalon az utolsó ház.

54 nm-es, kétszobás-összkomfortos lakás kp.-ért + OTP-átvállalással eladó a Vörös Hadsereg útja 7-9. sz., VIII. 61/A alatt. Érdeklődni lehet naponta 17-19 óra között.

Eladó két szobás, fürdőszobás kertesi családi ház. Érdeklődni 18 óra után és hét végén. Debrecen, Bellegelő 203. A KPM-mel szemben lévő utcában, jobb oldalon az utolsó ház.

54 nm-es, kétszobás-összkomfortos lakás kp.-ért + OTP-átvállalással eladó a Vörös Hadsereg útja 7-9. sz., VIII. 61/A alatt. Érdeklődni lehet naponta 17-19 óra között.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik szeretett férjem, édesapám, nagypapám, násznok.

SOMLYAI ISTVAN
temetésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bánatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk.

CSATARI BALÁZS
temetésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bánatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk.

MIKEPÉRS KÖZPONTJÁBAN
felújításra szoruló családi ház eladó. Érdeklődni: hétvégén, Mikepércs, Petőfi u. 42. alatti vegyesboltban.

Vennék egyszobás-konyhás kertés házat olcsón a Nagy-Sándor-telepen kp.-ért. „Hely-és árnyéklő” jellegére a kiadóba.

Albérleti különálló szoba-konyha 1-2 személy részére kiadó. Ugyanott olcsó deszka eladó. Keresszgi u. 103.

630 000 kp.-ért kis kertesi házat veszek. „Hamar” jellegére a kiadóba.

Kérem azt az egyént, aki megtalálta 16 kulcsból az egy össze-csukható ollóból álló kulcsomat, jutalom ellenében juttassa el Kishegyész út 46., VII. 51-es lakás tulajdonosának sürgősen.

UB 127-es Fiat 53 ezerért eladó. Baross u. 4. alagsor Balogh Zoltán 17 óráig.

F-1-es napocsibe 11-ére szállítható, előnével eladó. Monostorpályi út 21.

Cocker spaniel kiskutyák eladó. Dr. Pákh László Hajdúszobos, Ádány E. u. 35.

Albérleti keres 72 éves intelligens nyugdíjas férfi „Magányos asszonynál” jellegére a kiadóba.

Eladó gyerekzobabútor, kétszemélyes és tévészékény. Micsurin u. 32. IV. 12.

Videoon Super Star nagyképernyős fekete-fehér tv kiváló állapotban eladó. Érdeklődni 5 óra után, István út 93. V. 47.

Nagy képernyős színes televízió, 6.500 autógáz, gumik, 150-es kis Pólski új üléshuzat eladó. Tanácskörtársaság útja 56. sz. 4.

Belvárosban kiadó külön bejárati bútorozott 2 szobás-összkomfortos, gázfűtéses lakrészes házaspárnak. Érdeklődni a 25-732-es telefonon.

Eladó 300 n.-öl telek építési engedéllyel, legelő szélén. Érdeklődni lehet: Dalmi Sándorné, Hajdúszobos, Martinka 15. du. 4 óráig.

Eladó 141 n.-öl telek, komfortos ház 141 n.-öl udvarral, 1,5 szobás tanácslakást beszámítok. Szabadság útja 18.

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk.

BONTÁSBÓL szarufa, gerenda, 2 szárnyas redőnyös gyümölcsös eladó. Thomas Mann u. 25. I. 1.

50-es MTZ bálázó, Kemper és Ivontatási szecskavány eladó. Bősörmenyi út 156.

A típusú garázs eladó. Doboz u. 4. Érdeklődni: Marx Károly u. 88.

Eladó franciaágy, saroklái, fotelagy, szekrény. Tel: 16-954.

Előnével csirke eladó. Abonyi u. 14.

IFES Terabon augusztusig műszaki vizsgázott 15 000 Ft-ért eladó. Érdeklődni: István út 41. III. 11.

Eladó 1 db lagyágy, laltgép 30 000 Ft-ért. Telefon: 55/11 396.

Eladó másfél szobás komfortos házra sok mellékkel. Púrt S. u. 5. sz. (leghatú).

Vertusz képzőszobapalánt eladó, 3000 szál. Kishegyész út 101.

Eladó rekamié, kombinált szekrény, előszobai, tévé, rádió, használt gyermekágy. Kazinczy u. 4.

Lada 1200 S TX-es eladó. Érdeklődni munkanapokon du. 5 óra után. Hunyadi u. 2. V. 13.

Skif utánfutó eladó. Hármastany u. 39. Telefon: 14-865.

Újszerű állapotban kevés km-t futott 126-os Pólski Fiat gépkocsi eladó. Érdeklődni szombaton 13 óra után. Debrecen, Sinaí u. 11. VIII. 33.

Pólski Fiat 126 ZT-s 1988 novemberig vizsgázta eladó. Érdeklődni délután, Focsaj, Vörös Hadsereg u. 6.

Piros Skoda 120 L 16 000 km-rel igényesnek eladó. Érdeklődni Debrecen, Domokos u. 28. II. 9.

A labdarúgó bihari sejtje
pércs-Hajdú mérközést rennap délután győztes csapatcsütörtökön de nem Páspöklénem Sárrétud az országos jutásért.

Juniális vásár

Kézimunkaboltunkban (Debrecen, Kossuth u. 3. sz.) szebbnél szebb **GOBELINKÉPEKET** kínálunk! Várjuk Kedves Vásárlóinkat!

Fönix RUHÁZATI KERESKEDELMI VÁLLALAT

Kereskedelmi vállalat igazgatói mellé középtekü végzettségű, gyors- és gépirni tudó **titkárnőt** keres Jelentkezéseket részletes önéletrajz csatolásával kérjük a Hirdetőbe leadni „Igenyves 150 149” jellegére.

Egrestermelők, figyelem!

A Debreceni AFESZ megkezdte az egres felvásárlást az alábbi felvásárlótelepeken:

Felvásárlótelep helye: Felelős felvásárló neve:

Zöldsegrátrák, Db., Külső vásártér 19.
Mikepércs, Petőfi u. 50. Db., Széchenyi u. 62. Db., Sámsoni út 93. Db., Huszár G. u. 40. Dombostanya, Méhészkert Bocskaikeret, Népközt. u. 15. Db., Bartók B. út 34. Harsteinkert Db., Létai út 72. Kondoros, Salakos dűlő Martinka 85. Pac, AFESZ-bolt Kondoros, Nyári-tanya Konzervgyár melletti telep Db., Lázár u. 76. Db., Bellegelő 290. Db., Dionségi út 26. Db., Vécsey u. 43. Hajdúhadházi, Károlyi M. u. 56.

Bacsó Lajosné Rátóczy Sándor Dr. Szilágyi Lászlóné Novák Sándor Illés Béla Nyika Sándor Tóth Lászlóné Balogh Ferenc Kiss István Kerékgyártó Jánosné Varga Tamásné Dombi Zoltán Dalmányi Jánosné Gőrményi Sándorné Gálfi József Kertész Attiláné Harsányi Miklósné Nagy Imre Tóth Ibolya Kiss Ferenc

A június 1 zett Debrecen atlétikai bajnakai okok miatt csak később rendezik meg.

Gyulai Évasserdülő I. gimnasztikai bulgáriai Kjuvgy Volly E és nemzetköznyen vesz ma 17-én.

A Hajdú-Bihari szakszövetség az 1972. augusztus 1-én született fiataloktól kezdve jelentkezhetnek felszereléssel.

A D. Kinizsi öröme még nem teljes

Elkészült a megyei labdarúgó-bajnokság 1987-88. évi kiírása

Ülést tartott a hajdú-bihari labdarúgó szakszövetség elnöksége

A Hajdú-Bihar megyei labdarúgó szövetség elnöksége hétközben rendes ülést tartott, melyen megjelent Tóth Lajos, a Hajdú-Bihar Megyei Tanács VB ifjúsági és sportosztályának helyettes vezetője. Az összejövetel napirendjének első pontjában sor került a Debreceni Kinizsi tájékoztató jelentésének tárgyalására, melynek során a labdarúgó szakosztály tevékenységéről, eredményeiről, célkitűzéseiről volt szó.

A jelentést Fülep József, a D. Kinizsi ügyvezető elnöke ismertette. Bevezetőben szöveg arról a szomorú tényről, hogy közel nyolc évi NB II-es játék után a felnőtt együttes kiesett a második vonal küzdelméből és az 1986-87-es bajnoki idényben a területi bajnokság Tisza-csoportjában szerepelt. Az idény kezdete előtt a Kinizsistől a DMVSC-hez igazolták Át Takácsot és Héjást, „vizonzásul” megkaptak egy fiatal labdarúgót. Visszavonult Bruder, eltávoztott Bezzegh és Pásztor, átigazolták az NYVSSC-től Kovácsot, tavasszal Sárkózt. Két-három fiatal érkezett be a csapatba, volt köztük olyan, akit véglegesen és állandóan szerepeltettek.

A D. Kinizsi a területi bajnokság Tisza-csoportjában a harminc mérkőzés közül 21-et megnyert, hat találkozó eldöntetlen eredmé-

nyezett, míg három ízben vereséget szenvedett. Az élelmészies labdarúgó-csapat nem kevesebb, mint tíz (!) pont előnnyel szerezte meg a bajnoki címet, amely igen dicséretes teljesítmény.

Persze, nemcsak a jelenlést elterjesztő, de az elnökség hozzászóló tagjai is hangsúlyozták, hogy az együttest elismerés illeti a bajnoki teljesítményéért, viszont még nem lehet teljes az öröm, hiszen a „neheze”, az osztályozó még hátra van.

A Kecskeméti SC (a Köröscsapat bajnoka) és a Kazincbarcikai Vegyész (a Mátara-csoport aranyérmese) lesz a vetélytársa a D. Kinizsinek és a három együttes oda-visszavágos alapon történő körmérkőzésének első két helyezettje kerül fel az NB II-be. Tehát a D. Kinizsinek akkor lesz teljes az öröme, amennyiben sikerül a visszajutás a magyar labdarúgás második vonalába.

A következőkben Szombati Andrásnak, a szövetség főtitkárnak előterjesztésében a megyei labdarúgó-bajnokság 1987-88. évi idényének versenkiírását tárgyalta meg. Vita után született meg a végleges kiírás, amely az eddigiektől eltérően új elemeket is tartalmaz.

A megyei bajnokság őszi idénye 1987. augusztus 16-tól november 22-ig, a tavaszi 1988. március 6-tól június 12-ig tart majd. A serdülők szeptember 5-én, az uttorok szeptember 12-én kezdik az

új bajnoki idényt. A megyei bajnokság 16-os mezőnye a következő csapatokból tevődik: az 1986-87-es idény 2-14. helyezette, az ezután következő osztályozó első két helyezett csapata és a területi bajnokságból visszakerült Hajdúszoboszlói Bocskaik.

Az ifjúsági bajnokságban az 1969. augusztus 1. és 1973. július 31. között született fiatalok szerepelhetnek. Az új idényben már nem játszhatnak ebben az osztályban a „tülkörösök”, tehát csak az előzőekben írt korcsoportbeliek játszhatnak ebben a csoportban. A serdülőknel a korhatár: 1972. augusztus 1. után 1976. július 31-ig született ifjak, az uttorok csoportjában pedig az 1972. augusztus 1. után született fiúk játszhatnak.

A versenkiírás szól a bajnoki cím elnyerésének kérdéséről. Ebben nincs változás a tavalyihoz képest. A kiesés is az elmúlt bajnoksághoz hasonlóan történik és a körzeti bajnokok feljutásában sem lesz változás. Az óvási a felnőttéknél ezer, az ifjúságiaknál ötszáz, az uttoroknál háromszáz forint. Fellebbezési díj minden esetben az óvási díj kétszerese. Új vonás a versenkiírás szövegében az a határozat, miszerint a megyei bajnokságban szereplésre jogosult felnőtt csapatok után nevezési díjat kell fizetniük az egyesületeknek, ez együttesenként két-kétezer forint.

Mindkét napirendi pontban tárgyalt anyagokhoz hozzászólt Tóth Lajos, Csenéi Sándor, dr. Bagossy Sándor, Divinyi Béla, Komlóssy Imre, dr. Deák Gyula és Papp János. Különfélek tárgyalásával fejeződött be a megyei labdarúgó szakszövetség elnökségi ülése.

Fülep Kornél

Sportgimnasztika és úszás

A DMVSC-Bp. Honvéd NB I-es labdarúgó-mérkőzés mellett más, érdekesnek ígérkező sportprogram is lesz még Debrecenben a hét végén. A D. Kinizsi ritmikus sportgimnasztikai szakosztálya június 12-én, pénteken délután fél 7-től, a Kölcsey Ferenc Művelődési Központ színháztermében balettvizsgát tart. A zeneművészet és a balett gyöngyszemeit láthatják, hallhatják az érdeklődők. A bemutatott tervezte és be-tanított Voljay Enikő balettmeister, kísér Duffek Mihály zongoraművész. Másnap, szombaton délután 5 órától a Városi sportcsarnokban ritmikus sportgimnasztikai gálaműsort ad a D. Kinizsi szakosztályának gardája. Tanfolyamra járó óvodás, alsó és felső tagozatos általános iskolások mutatják be ügyességüket és a szakosztály versenyzői

A Kéziszer varázsa címmel adnak látványos programot. Először rendeznek Debrecenben pénzdíjas úszóversenyt június 13-14-én, mégpedig a nagyverdei fürdő versenymedencéjében. Szombaton délután fél 3-tól 14. vasárnap délelőtt 10 órától ismét 14 versenyszámot bonyolítanak le az ország első olimpiai bajnokának, a debreceni Aranybika Szálló tervezőjének emlékére — immár XII. alkalommal kerül sor a Hajós Alfréd Nagydíjért kiírt úszóviadalarra. Puskás Pál, a megyei úszószövetség elnöke elmondta, hogy két-két női és férfi versenyszámban pénzdíjat ajánlottak fel a győztesnek, egyenként 1500-1500 forintot.

F. K.

SOROKBAN

A labdarúgó MNK hajdú-bihari selejtezőjében Mikepércs-Hajdúszoboszló mérkőzését rendeznek vasárnap délután 4 órától. A Győztes csapat június 18-án, csütörtökön délután 4 órától nem Püspökladányban, hanem Sárredtúvariban játszik az országos 128-as döntőbe jutásért.

A június 13-14-re tervezett Debrecen ez évi nyílt atlétikai bajnokság technikai okok miatt elmarad, és csak későbbi időpontban rendezik meg.

Gyulai Éva (D. Kinizsi) serdülő I. osztályú sportgimnasztikai versenyző a bulgáriai Kjusztendilbe utazik Voljay Enikő edzőjével és nemzetközi RSG-versenyen vesz majd részt június 17-én.

A Hajdú Volán labdarúgó-szakosztálya toborzó hírdet az 1972. augusztus 1. után született fiúk részére. Az érdeklődők június 16-án jelentkezhetnek — az alsó felszereléssel — a Gázvezető

útcai sporttelepen Oláh István edzőnél.

Szána Sándor labdarúgó-edző szerződése lejárt a Nádudvarnál, melyet nem újítanak meg. Nagykaposi Elemér, a Hajdúszoboszló edzője megvált az egyesülettől, s elmondása szerint a DSI-nél folytatja nevelői tevékenységét.

Elektromos-D. Dózsa férfi kézilabda-mérkőzést rendeznek a Magyar népköz-társasági kupáért június 12-én, pénteken délután fél 6-tól a fővárosban. A visszavágót június 14-én, vasárnap délelőtt 11-től rendezik Debrecenben, a városi sportcsarnokban.

Adorján Zoltán és ifj. Tihanyi Sándor salakpálya motorkerékpáros versenyzők — Piroksa Istvánnak, a Hajdú Volán ügyvezető elnökének vezetésével — a lengyelországi Leszno-ba utazik, ahol a világbajnokság egyik Európa-elődöntőjén állnak rajthoz. A viadalar június 13-án, szombaton délután 3 órától kerül sor.

A HÉT SPORTOLÓJA

Már a Világ-kupára készül

Bizony a sportolók nagy része ujjongana örömben egy Európa-bajnoki ezüstéremnek, ám Váradi János arcáról a találkozásunk alkalmával mégsem sugárzott a boldogság.

A huszonhat éves ökölvívó ismét második helyezést ért el az 51 kilogrammos súlycsoportban Torinóban, igaz, most nem olyan körülmények között, mint Várnában.

A szerény, halk szavú sportember rövid ideje igazolt a DMVSC-be mesterével, Szántó Józseffel együtt. Történelmül folytatták a Nyiregyházián megkezdett munkát, felkészülést. Korábbi beszélgetéseink alkalmával mindig meggyőzött és tetszett céltudatosság, határozottsága. Mondta először, hogy rendelkezik a győzelemhez szükséges magabiztossággal, ami egyéniségében mégsem okozott torzulásokat. Az ellenfeleiről sosem beszélt lekicsinylően, például klubtársait nagyon gyakran reálisán értékelte, kiemelte érdemeiket, erőnyereket, nem kisebbitte azokat. A mások igaz dicsérete így válik a sajátjává is.

Korábban egyszer sem rejtette véka alá győzelmi szándékát. Egy esztendőre készült, hogy európai rangelsőhöz méltóan a dobogó legtetőjére állhasson. Ma néhány nappal a döntő után, amikor tudjuk, hogy a győzelem nem sikerült, talán ez mélyít egy ráncot a homlokára.

A felkészülés utolsó fázisa április, május hónapban zajlott. A hallei és a francia nagydíjon indult Váradi. Az előbbin egy, míg a másikon négy mérkőzést öklöközt. Szántó József az EB-ről való hazakerésze után meg is jegyezte, hogy a sorozatmérkőzések hiányoztak talán a tanítványának. Váradi a válogatott és az egyesület, valamint a saját értékelése szerint mind fizikailag, mind technikailag felkészült a nagy csatákra. Taktikailag csak a sorolás után lehetséges. A torinói összecsapásokról így beszélt a főszereplő:

— Első mérkőzésem a svájci Busával kerültem szembe. Ismertem a fiút, hiszen a francia nagydíjon már megkóstoltuk egymás kesztyűjét, és tudtam, hogy kemény az ökle, mégis biztos voltam a győzelemben. Végül hamar padlóra került, és így készülhettem az újabb összecsapásra.

— Másodiknak a szovjet Filipov következett. A klasszikus orosz iskola képviselője, azaz inkább vívó-stílusú. A fordított alap-

lášhoz tartozott rendkívüli gyorsasága.

— Sokan hátránynak tartják a fordított alapállású ellenfelet. Milyen érzés ilyen ökölvívókkal mérkőzni?

— Valamivel nehezebb, mint a szokásosakkal, de már nem okoz problémát. Ennek a ténynek az ismer-

— Hogyan zajlott le a döntő?

— Háromnegyed órával a kötélek közé lépés előtt kezdtek öltözni. Először gyűrés, majd bemelegítés következik. Utána beütöm magam, gyakorolom az ellenfél stílusa ellen kiválasztott kombinációkat. Úgy érzem, nem izgultam jobban, mint szokásos, és végig sikerült koncentrálnom arra, amit éppen csinálnom kell.

— A kezdő gong után mindketten támadtunk, és akkor kaptam egy pofont, ami után a bíró jogosan rám számolt. Túlzás lenne, ha azt állítanám, hogy jól esett, de nem torpantam meg. (Szántó József: Több esetben előfordult már ebben a sportban, hogy egy padlóra került ökölvívó kezét emelték a magasba a végén.)

— Az első menet után milyen tanácsokat kapott?

— Nem nagyon lehet odafigyelni, amikor háromféle utasítást mondanak a füllembe rövid idő alatt.

— Mit érzett, amikor a bíró megfogta a kezét?

— Csak annyit, hogy elment a meccs.

— Mi lett volna, ha mégis Váradi János kezét emelik a magasba, emlékezve a múltira?

— Nem tudom, ez nem jutott eszembe.

— A szavak nehezen fejezik ki az érzéseket. Amikor arról faggatok a fiatalembert, segítettek-e neki elviselni azt az érzést, hogy csak második, azt válaszolta: ez magamnak kell megemésztenem, át gondolni, helyére tenni.

Váradi János egy pillanatra sem adta fel. Egy hét pihenő után újból kezd a napi edzés. Az EB-helyezéssel kivívta a jogot a novemberi belgrádi Világkupán való indulásra. És jövőre olimpia lesz!

(A mai, csütörtöki Telesport adásban a televízió interjú sugároz az EB-ezüstérmes ökölvívóval.)

h. k.

Az olaszok már készülődnek

Bár még három esztendő hátravan a következő, olaszországi labdarúgó világbajnoki döntőig, az érdeklődés máris óriási. Az előkészületekről a DPA hírügynökség a legilletékesebbet, Luca Cordero di Montezemolót, a Szervező Bizottság vezérigazgatóját kérdezte meg.

— Sokaknak úgy tűnhet, hogy három év hosszú idő, de szerintem rövid. A stadionok felújításával, átépítésével kapcsolatos tervek már készen állnak, a munkálatokat októberben kezdik el. Torinóban és Bari-ban teljesen új stadiont kell felépíteni, s ez nem kis feladat. Lépéseket tettünk már abba az irányba is, hogy a sajtóközpontokban a tudósítók minden igényét kielégíthessük.

Mennyibe kerül Olaszországnak a VB-rendezés, s ki állja a költségeket? — Pontos számokat nehéz mondani. Csupán az biztos, hogy a stadionok építésére, felújítására a kormány 350 milliárd lírát, azaz mintegy 250 millió dollárt bocsát rendelkezésünkre. Ez hatalmas összeg, de biztos, hogy gyümölcsöző befektetés lesz. Milyen bevételre számíthatnak?

— Erről sem tudok még adatokat mondani, hiszen nem ismerem a 12 stadion össz-befogadóképességét, a jegyárakat, valamint a televíziós jogdíjakat sem. Nyolc nagy vállalat támogatja a világbajnokságot. Ezek úgynevezett együttműködőként szerepelnek. Nemcsak pénzzel támogatják a VB-t, de tudni kell: nyolc-nyolc milliárd lírát utaltak át számlánkra.

Milyen a kapcsolatuk Hermann Neubergerrel, aki a FIFA világbajnokságot szervező bizottságának elnöke?

— Nem túlzás: nagyszerű. Hatalmas tapasztalata aranyat ér. Segítése nélkül sokkal nehezebb lenne a dolgunk. Nemrégiben néhány nap leforgása alatt végiglátogatta az összes stadiont. Eszrevételeit hasznosíthatjuk majd a munkánkban.

Mit jelent a mundial Olaszországnak? — Nemcsak hatalmas sporteseményt, hanem ennél sokkal többet is. Minden bizonnyal turisták tízezrei érkeznek országunkba, s szeretnénk őket megismertetni hazánk szép tájával, kulturális értékeivel is. (MTI)

MNK: DMVSC-BHG 33-31 (19-15)

Budapest, 200 néző, vezette: Gyulai, Keszthelyi. DMVSC: Pusztai — SZILÁGYI 9, Nagy 2, MEDGYESSYNE 3, Rádné 4, Dörneré 2. SZANTÓ 5 — csere: Nagy K. (kapus), Kádárné 1/1, Törökne 1, Szarvas 4, Bojtor 2/1. Edző: Komáromi Akos. Kiállítás: 6, illetve 2 perc. Hétméteresek: 2/2, illetve 6/5. A csapatok kevésbé tördöttek a védekezéssel, annál inkább látványos támadások és befejezések volt a céljuk. Összesítésben a DMVSC mindkét BHG elleni mérkőzését megnyerte és bejutott a legjobb nyolc közé.

A DMVSC ma, csütörtökön délután 4 órától Tatabányán a Bányász ellen bajnoki mérkőzést játszik. Tatabányáról a debreceni csapat tovább folytatja útját a jugoszlávai Novigrádba, a Mitrovicé meghívására. Nem tarthat az együttes Szilágyi Katalin és Nagy Suzsa, ők a magyar válogatott tagjaként június 16-án utaznak Jugoszlávia-ba, ahol nyolc nemzet válogatottja részére rendeznek tornát.

TOTÓTANÁCSADÓ

(A csapatok helyezése:)	Népsport	Sportfog.	Rádió	Napló
1. Slótok (12)—Vasas (6)	x,2,1	1,2	1,x	x
2. Tatabánya (3)—Ú. Dózsa (2)	x,1	x,1	1,x	x,1
3. FC Homb. (16)—Mannh. (14)	1	1	1,x	1
4. Uerdingen (11)—Leverk. (7)	x,1	1,x	x,2	x,1
5. VfB Stuttg. (10)—B. Mün. (1)	x,1,2	x	1,x	2
6. Düsseldorf (17)—Bremen (4)	2,x	2,x	2	2
7. 1. FC Köln (8)—Möncnl. (3)	2,1	x,2	1	1,2
8. Salmrohr (20)—Hannover (1)	2,x	2	1,x	2
9. Saarbrück. (14)—Karlsr. (2)	2	2,x	1,x	2,x
10. Oberhau. (16)—Darms. (5)	2,1	x,1	1,x	x,1
11. Kassel (19)—Bielefeld (12)	1,2	x,1	1,x	x
12. F. Köln (15)—Aachen (4)	1,x	1,x	1	x
13. Bologna (11)—Cesena (3)	x	x,2	1,x	x,2
14. Lanerossi (16)—Cremone. (1)	x,2	x,2	x	2,x
15. Arezzo (12)—Pescara (2)	x,2	x	x	x
16. Lecce (7)—Messina (8)	1,x	1,2	x	1

